

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన : 32

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

అ. “ఆయేమీ? యొకరాణి వాసమును ఋణ్యావాసమునందెచ్చినా
వా?యే హైందవుడైన నీగతి నమర్యాదన్ బ్రవర్తించునే
మాయాజ్ఞన్ గమనింపవో? జయమదోన్మాదంబునన్ రేఁగి, నీ
యాయుస్సూత్రములీవత్రంచుకొనెదో? యౌద్ధత్యమోర్వన్జుమీ”!
(లేదా)

వేదపురాణశాస్త్ర పదవీనదవీయసియైన పెద్దము
త్తైదు కాశికానగర హోటల్ పీఠశిఖాధిరూఢ యొ
య్యాదిమశక్తి సంయమివరా! యిటు రమ్మని పిల్చెహస్తసం
జ్ఞాదరలీల రత్నఖచితాభరణంబులు ఘల్లుఘల్లునన్

2. క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి, భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అ. నీరము తప్తలోహము
.....
.....గుప్పించి లంఘించుచోన్

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన సంఘటనా క్రమముతో అమర్చి వ్రాయండి.

4×2=8

- అ. సుగ్రీవుడు ప్రాణభయంతో ఋష్యమూక పర్వతాన్ని చేరుకున్నాడు
ఆ. ఋష్యమూక పర్వతం నుంచి రామలక్ష్మణులను చూసిన సుగ్రీవుడు గుండెలో రాయిపడ్డట్టయింది.
ఇ. కిష్కిందమంత్రులు, బలవంతంగా సుగ్రీవుని రాజును చేశారు
ఈ. హనుమంతుని మాటతీరు శ్రీరాముణ్ణి ఆకట్టుకుంది.

4. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తెలుగుభాషపై అత్యంత మక్కువ చూపినాడు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల తెలుగుభాష అభివృద్ధికై చేసిన కృషి అనిర్వచనీయం. దేశభాషలయందు తెలుగులెన్న అని పల్కిన రాజకవి శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు స్వయంగా కవి, కవిపండిత పోషకుడు. తన సాహితీభవనానికి భువన విజయం అని పేరు పెట్టినాడు. అందు అష్టదిగ్గజములని ఎనిమిది మంది పండితులచే అలలారింది. వారిలో ప్రథముడు అల్లసాని పెద్ద, శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు స్వయంగా ఆముక్తమాల్యద అనుగ్రంథాన్ని రచించాడు. దీనికి విష్ణుచిత్తీయము అని పేరు కలదు. అల్లసాని పెద్దనచే మన చరిత్ర, ధూర్జటిచే శ్రీకాళహస్తీశ్వర మహాత్యము, ముక్కుతిమ్మన గారిచే పారిజాతాపహరణం, తెనాలి రామకృష్ణవిచే పాండురంగ మహాత్యం రచించబడినవి ఇంతట కవులను పోషించిన శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముడు అను బిరుదము కలదు.

4×2=8

- అ. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు వ్రాసిన గ్రంథమేది.
ఆ. అల్లసానివారి రచన ఏది.
ఇ. “దేశభాషలందు తెలుగులెన్న” అని పల్కినది ఎవరు
ఈ. శ్రీకృష్ణదేవరాయ బిరుదు ఏది?

విభాగము - 2

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత - 36

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో జవాబులు వ్రాయండి.

3×4=12

5. వెన్నెల పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి.
6. పీరిక ప్రక్రియను వివరింపుము.
7. రామాయణం గ్రంథం ఆధారంగా మంధర పాత్రను వివరింపుము.

క్రింది ప్రశ్నలకు పది - పన్నెండు వాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి.

3×8=24

8. మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా “పల్లెటూళ్ళు ప్రశాంత జీవితసౌఖ్యానికి పుట్టిళ్ళు” సమర్థిస్తూ వ్రాయండి.

(లేదా)

శిశువుల పెంపకములో పక్షులకు మానవులకు మధ్య ఉన్న సామ్యాలను వ్రాయండి.

9. వాలి, సుగ్రీవుల మధ్య విరోధానికి గల కారణాలు తెలుపుము?

(లేదా)

వాల్మీకి, రామాయణాన్ని రచించడానికి గల ప్రేరణలను వివరింపుము.

10. ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజాన్ని నిర్మించాల్సిన ఆవశ్యకతను తెలియజేస్తూ మిత్రుడు/రాలు కు లేఖ.

(లేదా)

ద్విచక్ర వాహన చోదకులకు హెల్మెట్ల వాడకంపై వాహనదారుల్లో అవగాహన కల్పిస్తూ పది నినాదాలు వ్రాయండి.

విభాగము - 3

III. భాషాంశాలు : 32 మా॥

11. “లేమా! ధనుజుల గెలవగలేమా” ఈ వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి వ్రాయుము. 2
12. “నీరముతప్తలోహమున నిల్చియనామకమైనశింబునా” గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి ఏ పద్యపాదమో వ్రాయండి. 2
13. అ. విద్యార్థులు అన్యతములారాదు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థంవ్రాయు) 1
ఆ. రైతు పొలం నందు ‘అహరహం’ కష్టించుచున్నాడు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించండి) 1
ఎ) రాత్రిపూట బి) పగటిపూట సి) మధ్యాహ్నం డి) ప్రతిదినం
14. అ. గంగి గోవుపాలు అత్యంత ఆరోగ్యం (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి) 1
ఆ. కౌముది మనస్సునకు ఆహ్లాదాన్ని కల్గిస్తుంది. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించి వ్రాయండి) 1
ఎ) వెన్నెల - చంద్రిక బి) చీకటి - తమము సి) ఆకాశం - నభం డి) నక్షత్రం - తార
15. అ. అన్నదానం చేయువానియింట సిరి ఉంటుంది. (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతి వ్రాయండి) 1
ఆ. చట్టం దృష్టిలో అందరూ సమానమే (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతిరూపం వ్రాయండి) 1
ఎ) చుట్టం బి) శాస్త్రము సి) శాసనం డి) న్యాయము
16. అ. పరీక్షల సమయంలో నిమిషం కూడా వృధా చేయరాదు. (గీతగీసిన పదానికి వికృతి వ్రాయండి) 1
ఆ. వ్యక్తికి గుణము ప్రధానం కానీ కులము కాదు. (గీతగీసిన పదానికి వికృతిరూపం వ్రాయండి) 1
ఎ) గుణము బి) గనము సి) గానము డి) గొనము
17. మా విద్యాలయము యొక్క ఆవరణ పచ్చని చెట్లతో ఆహ్లాదంగా ఉంటుంది. (గీతగీసిన పదము విడదీసి వ్రాయండి) 1
18. ‘ఆ + వారల’ సంధి పదములను కలిపి వ్రాయండి. 1
19. ఓ మునీశ్వరా! ఇటురమ్ము అని పార్వతీదేవి వ్యాసుణ్ణి పిలిచింది. గీతగీసిన పదము ఏ సంధి గుర్తించి వ్రాయుము. 1
ఎ) వృద్ధిసంధి బి) సవర్ణదీర్ఘసంధి సి) వృద్ధిసంధి డి) గుణసంధి
20. ఏ పుణ్యాంగనా వ్యాసునికి భిక్షం వేయలేదు (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి) 1
21. వివేకహీనుడు ప్రమాదం తెస్తాడు. (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో గుర్తించి వ్రాయండి) 1
22. క్రిందివానిలో ద్వంద్వ సమాసమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి. 1
అ) అన్నదమ్ములు ఆ) సీతారామలక్ష్మణులు
సి) సీతారామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులు ఈ) త్రినేత్రుడు

క్రింది జాతీయాలను సూచించిన విధముగా వాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. అకాల వర్షాలతో కల్గిన నష్టాన్ని చూసినా రైతులకు కనువిప్పు కలగాలి. 2
(ఈ వాక్యంనందలి జాతీయాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
24. 'కాలక్షేపం' ఈ జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాన్ని వ్రాయండి. 2
25. 'భగీరథ ప్రయత్నం' ఈ జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో వ్రాయండి. 2

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. సంసార విషవృక్షమునకు రెండు ఫలముల మృతతుల్యము. ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధనిక భాషా పరివర్తనమును గుర్తించి వ్రాయండి. 1
- అ. సంసార విషవృక్షమునకు రెండుఫలాలు అమృత సమానాలు
ఆ. సంసార విషవృక్షానికి రెండుఫలాలు అమృత సమానాలు
ఇ. సంసార విషవృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతతుల్యములు
ఈ. సంసార వృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతతుల్యాలు కావు.
27. వృద్ధుడు గోరంత దీపం వెలిగించాడు - దీనికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం గుర్తించండి. 1
- అ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించకూడదు ఆ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించకపోవచ్చు
ఇ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం తప్పక వెలిగించాలి ఈ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించలేదు.
28. వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించండి. 1
- అ) తింటూ ఆ) తినక ఇ) తింటే ఈ) తిని
29. హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించాడు. ఈ వాక్యమునకు కర్మణీ వాక్యాన్ని వ్రాయండి. 1
30. 'వ్యాసుని గంగ తిరస్కరించింది'. ఈ వాక్యాన్ని కర్మణీలోనికి మార్చగా ఇలా వుంటుంది. 1
గంగచేత వ్యాసుడు (భాళీని పూరింపుము)
31. ఇవ్వీటి మీద నాగ్రహము తగునే (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో వ్రాయండి) 1
32. అవునుబాబూ! నిజంగా అతడు అదృష్టవంతుడే! (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో వ్రాయండి) 1
33. 'నీవు నూరేళ్ళు వర్ధిల్లు' (ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి) 1
- అ) అనుమత్యర్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) ఆశీర్వాదకం ఈ) నిశ్చయార్థకం

ప్రథమభాష - తెలుగు

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

అవగాహన - ప్రతిస్పందన : 32

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

శివరాజంతట మేల్ముసుంగుదెరలో స్నిగ్ధాంబుధచ్ఛాయలో
నవసౌదామిని, బోలు నాయవన కాంతా రత్నమున్ భక్తి గౌ
రవముల్ వాఱగఁ జూచిపల్కె వనితారత్నంబులీ భవ్య హైం
దవ భూజంగ పుణ్యదేవతలు మాతా తప్పు సైరింపుమీ
(లేదా)

చిక్కనిపాలపై మిసిమి జెందిన మీగడ పంచదారతో
మెక్కినభంగి నీ విమలమేచకరూప సుదారసంబునా
మక్కువ పళ్లెంబున సమాహిత దాస్యమనేటి దోయిటన్
దక్కెనటంచు జుట్టెదను దాశరథీ కరుణాపయోనిధి

2. క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి, భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అ. సురుచిర తారకాకుసుమ

.....

.....

..... పశ్చిమదిక్కుంటబునన్

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన సంఘటనలను వరుసక్రమములో వ్రాయండి. 8మా

- అ. భరతుని అభ్యర్థన మేరకు శ్రీరామునిపాదుకలను అనుగ్రహించాడు.
- ఆ. శ్రీరామ పట్టాభిషేకమహోత్సవం కోసం అయోధ్య తనను తాను అలంకరించుకుంది.
- ఇ. శ్రీరాముని రథాన్ని నీడలా అనుసరిస్తున్నారు ప్రజలు
- ఈ. కైకమాటలు విని ముక్కున వేలేసుకొంది మంధర.

4. క్రింది అపరచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. 4×2=8మా

కవిత్రయముచే ప్రణీకృతంబైన శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము నందు 18 పర్వములు కల్గి వున్నాయి. మహాభారతమునందలి భీష్మ పర్వము నందు శ్రీకృష్ణ భగవానుడు అర్జునునకు భగవద్గీతను తెల్పినాడు. భీష్ముని అసలు పేరు దేవవ్రతుడు. ఈయన శంతన మహారాజుకు గంగాదేవికి జన్మించినాడు. తర్వాత శంతనుడు దాశరాజు కూతురైన సత్యవతి (మత్స్యగంధి)ని వివాహమాడుటకు ఆమె తండ్రి అంగీకరించనందున దేవవ్రతుడు తాను వివహం చేసుకోనని, తనకు సంతానం కల్గదని భీష్మించుకున్నాడు. అందువలననే దేవవ్రతుని భీష్ముడు అని, శంతనరాజు కుమారుడు కనుక శాంతనవుడు అని, గంగాదేవి తనయుడు కనుక గాంగేయుడు, అని నామాంతరములు కలవు.

ప్రశ్నలు :

1. భగవద్గీత ఏ పర్వములో ఉంది?
2. భారతములోని పర్వములు ఎన్ని?
3. భీష్ముని అసలు పేరేమి?
4. భారతాన్ని అనువదించిన కవులను ఏమని పిలుస్తారు?

విభాగము - 2

వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యములలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

3×4=12

5. మాణిక్యవీణ పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వివరించండి.
6. “పీఠిక” ప్రక్రియను వివరించండి.
7. “మందర” పాత్ర స్వభావమును వివరింపుము.

క్రింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

3×8=24

8. “ఒక వ్యక్తి ఆలోచన ఆచరణగా మారితే ఏర్పడిన మహాసంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపాలకు ఆశ్రయమిచ్చింది” అనుటకు గోరంత దీపాలు పాఠ్యాంశం ఆధారంగా వివరించండి.

(లేదా)

“మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా పల్లెటూరి జీవితం ప్రశాంతంగా ఉంటుంది” అనే అంశంను వివరించండి.

9. శ్రీమద్రామాయణ రచనకు వాల్మీకి మహర్షికి కల్గిన ప్రేరణను వివరించండి?

(లేదా)

వాలిసుగ్రీవుల మధ్య విరోధానికి గల కారణాలు వివరించండి.

10. ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజాన్ని నిర్మించాల్సిన ఆవశ్యకతను తెలియజేస్తూ మీ మిత్రుడు/రాలు కు లేఖ వ్రాయండి.

(లేదా)

మీ పాఠశాల వార్షికోత్సవానికి వచ్చిన స్త్రీవాద రచయిత్రిని ఇంటర్వ్యూ చేయుటకు అవసరమైన ప్రశ్నలు తయారు చేయండి?

విభాగము - 3

భాషాంశములు (32 మార్కులు)

11. “మిక్కుటంబుగాఁగాటక గ్రుక్కినట్టి కరవటంబున జగదండ ఖండమమరె” ఈ పాదముల యందు గల అలంకారమును గుర్తించి వ్రాయండి. 2మా
12. “అనవుడు నల్ల నవ్వికమలాననయిట్లను, లెస్సగాక యో” (గణ విభజన చేసి ఏ పద్యపాదమో గుర్తించండి) 2 మా
13. అ. భరతమాత స్మితకాంతి అందర్నీ ఆకట్టుకొన్నది. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం వ్రాయండి) 1మా
ఆ. సోన్దేవుడు శివాజీ ఆజ్ఞను పాటించాడు (గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి) 1మా
అ) ఆదేశము ఆ) ఉపదేశము ఇ) ప్రయత్నం ఈ) నమ్మకము
14. అ. ముప్పరుడు మంచి చెడ్డలు గమనించడు. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదములు వ్రాయండి. 1మా
ఆ. సేతువును నిర్మించడంలో వానరుల కృషి గొప్పది. (గీత గీసిన పదమునకు పర్యాయ పదములు గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి) 1మా
అ) వారధి, వంతెన ఆ) గోడ, కుడ్యము ఇ) ఇల్లు, గృహము ఈ) రోడ్డు, మార్గం
15. అ. కాలమనే సూత్రధారి జతనము వల్ల నిశాసతి నాట్యమా ఉంది. (గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతిరూపం వ్రాయండి) 1మా
ఆ. ఎన్ని బాస లు నేర్చినా తల్లిభాషను మరువరాదు. (గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతిరూపము గుర్తించి వ్రాయండి) 1మా
అ) బాట ఆ) భాష ఇ) బాషా ఈ) బావుటా
16. అ. పుస్తకములను పుష్పముల్లా జాగ్రత్తగా చూడాలి. 1మా
(గీతగీసిన పదమునకు వికృతిరూపం వ్రాయండి)
ఆ. మూర్ఖుడు ఏ నిమిషమునకు ఎలా ప్రవర్తిస్తాడో ఎవరికి తెలియదు. 1మా
అ) మూరుకుడు ఆ) మూర్కుడు ఇ) మొగుడు ఈ) మొఱకుడు

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబు వ్రాయండి.

6×1=6

17. అ. పల్లెటూరు ప్రశాంత జీవిత సౌఖ్యానికి పుట్టిల్లు. (గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసి వ్రాయండి.) 1మా
18. 'జీవన + ఉపాధి' ఈ సంధిపదాన్ని కలిపి వ్రాయండి. 1మా
19. సుబ్బలక్ష్మి ఇంగ్లీషులో పుస్తకాన్నంతా కంప్యూటర్ మీద కంపోజ్ చేశారు. (గీతగీసిన పదానికి సంధిని గుర్తించి వ్రాయండి) 1మా
అ) అత్తసంధి ఆ) ఇత్తసంధి ఇ) ఉత్తసంధి ఈ) యడాగమనసంధి
20. చూడాకర్ణుడనే పరివ్రాజకుడు చంపకవతీ పట్టణంలో నివసించేవాడు. (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి) 1మా
21. నీచవాక్యములు పల్కడం చెడుసంస్కారం (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో గుర్తించి వ్రాయండి?) 1మా
22. క్రిందివానిలో ద్విగు సమాసమును గుర్తించి వ్రాయండి. 1మా
అ) నాలుగు గీతలు ఆ) సూర్యచంద్రులు ఇ) మానవ చరిత్ర ఈ) గంగానది

క్రింది జాతీయాలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. ప్రభుత్వాలు గ్రామోద్ధరణకు పాటుపడాలి. (ఈ వాక్యంలో జాతీయాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
24. 'అగస్త్యబ్రాత' జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యం వ్రాయండి.
25. "గతజలసేతుబందనం" అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు. తెల్పి వ్రాయండి.

క్రింది సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. "లోభము మోహమును బుట్టించును" ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధునిక భాషాపరివర్తనమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి.
అ) లోభమువల్ల మోహము పుట్టదు ఆ) లోభము మోహాన్ని బుట్టించదు
ఇ) లోభము మోహాన్ని పుట్టిస్తుంది. ఈ) లోభము మోహము పుడుతాయి.
27. అమ్మ తమ్ముడి పక్షం వహించింది. (ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం వ్రాయండి)
28. క్రింది పదాలలో వ్యతిరేకార్థకమునిచ్చే క్రియను గుర్తించి వ్రాయండి.
అ) చదివి ఆ) చదవక ఇ) చదువుతూ ఈ) చదివితే
29. లక్ష్మి పుస్తకం చదివింది. ఈ వాక్యాన్ని కర్మణీ వాక్యంగా మార్చి వ్రాయండి.
30. వాల్మీకి రామాయణం రచించాడు. (కర్మణీ వాక్యంగా మార్చి వ్రాయగా...) రామాయణం వాల్మీకి చేత (ఖాళీపూరించి వాక్యం విడిగా వ్రాయండి)
31. "గంగ చక్కగా నడవగలదు" ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో వ్రాయండి.
32. "దయచేసి నన్ను కాపాడు" ఇది ఏ రకమయిన వాక్యము వ్రాయండి.
33. "వర్షాలు కురిస్తే పంటలు పండుతాయి" ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి.
అ) విధ్యర్థకం ఆ) శత్రుర్థకం ఇ) చేదర్థకం ఈ) సామర్థ్యార్థకం

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో నాలుగు విభాగములు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1

క్రింది ప్రశ్నలకు అడిగిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

12×1=12

1. తృణమో కణమో నావలననే తినవలెను. (గీతగీసిన పదమునకు అర్థాన్ని ఇచ్చిన పదములలో గుర్తించి వ్రాయండి)
అ) బరణం ఆ) అరణం ఇ) గడ్డి
2. గంగ, లక్ష్మి రేపు వస్తారు. (ఈ వాక్యము ఏ కాలమునకు చెందినదో గుర్తించి వ్రాయండి)
అ) భూతకాలం ఆ) భవిష్యత్కాలం ఇ) వర్తమానకాలం
3. గురువుగారు మేము లోపలికి రావచ్చా! (ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి)
అ) సామర్థ్యార్థకం ఆ) అనుమత్యార్థకం ఇ) ప్రశ్నార్థకం
4. కలువలకు మిత్రుడు చంద్రుడు. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి)
అ) స్నేహితుడు, చెలికాడు ఆ) స్నేహితుడు, శత్రువు ఇ) సఖుడు, సూర్యుడు
5. రాజు కీర్తి దిగంతరముల వరకు వ్యాపించినది. (గీతగీసిన పదానికి వికృతిరూపం వ్రాయండి)
అ) కీరితి ఆ) ఖ్యాతి ఇ) గొప్ప
6. లింగరాజు పక్షులగూళ్ళు పడగొట్టాడు. (పై వాక్యములో నామవాచకమును గుర్తించి వ్రాయండి)
7. తాను చిత్రలేఖనం చూసింది. (పై వాక్యము నందు లింగంను మార్చి వ్రాయండి)
8. నీవు రామాయణ కథను విన్నావా? (పై వాక్యం ఏ రకమయిన పురుషలోవుంది)
9. భూమిచే ధరింపబడినది. అను వ్యుత్పత్తిగా గల పదమును వ్రాయండి.
10. ధర్మరాజు యుద్ధం చేయాలని లేడు. (సరియైన విభక్తిని ఖాళీనందు ఉంచి పూరించండి)
11. 'ప్రఖ్యాతిగాంచు' పదమును ఉపయోగించి సొంతవాక్యం వ్రాయండి.
12. అతిశయోక్తి అలంకారమునకు ఒక ఉదాహరణను వ్రాయండి.

విభాగము -2

13. క్రింది పేరా చదివి, ప్రశ్నలకు అడిగిన విధముగా సమాధానములు వ్రాయండి. 4×1=4

ధర్మరాజు వేదవేదాంగాలు అధ్యయనం చేసి రాజసూయాది సత్కృతులు సాగించినాడు. చతురంగబల సమన్వితుడు అయినా శాంతంగా తమ రాజ్యం తమకు లభిస్తే యుద్ధం అవసరం లేదు అంటున్నాడు. తాత తండ్రులు నేర్పిన క్షాత్రధర్మాన్ని పాలించడం కోసమే అది కోరుతున్నాడు

ఇంతకూ నువ్వు యుద్ధం యుద్ధం అంటున్నావే! యుద్ధం క్షాత్రధర్మం కాదంటావా? శత్రువులకు భయపడి పారిపోవడం వీరధర్మమా! అదేదో నువ్వు చెపితే వినాలని కుతూహలపడుతున్నాను. ప్రజలు ధర్మమార్గం తప్పకుండా చూడవలసిన ప్రభువు తాను ముందుగా ధర్మవర్తనుడు కావాలి. ధర్మప్రతులనే న్యాయాధిపతులుగా వినియోగించాలి. క్రూరులను దండించాలి కౌరవులు చెయ్యని క్రూరకార్యం లేదు.

ప్రశ్నలు :

అ. పై పేరా నందు కోపం అనే పదానికి వ్యతిరేకపదం గుర్తించండి?

ఆ. 'అధ్యయనం' అనే పదానికి గణవిభజన చేయండి?

ఇ. "సత్కృతులు" అనేపదానికి ఏకవచనములు వ్రాయండి?

ఈ. 'తాత తండ్రులు' పదమునకు విగ్రహవాక్యము వ్రాయండి?

14. క్రింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి? $4 \times 1 = 4$

ఒక పండుగరోజు ఆశ్రమంలో సేవచేస్తున్న ఒక ముసలమ్మ హాలుకు ఎదురుగా ఉన్న గడపలకింద ఉన్న నేలమీద ముగ్గులు వేస్తుంది. అది రమణమహర్షి కంటపడింది. పాటీ! అని భగవాన్ పిలువగా ఎంతో సంతోషంగా భగవాన్ దగ్గరకు వచ్చిందామె. ఇదిగో అవ్వా! కష్టపడి ముగ్గులు పెడుతున్నావుగానీ అది బియ్యపు పిండినా? అన్నారు భగవాన్. కాదు! రాతిముగ్గే అంది ఆ అవ్వ అయ్యో! చీమలకైనా ఉపయోగం ఉండదే. ముగ్గులు పెట్టడం అంటే చీమలకు ఆహారం వేయడమన్నమాట. ఆధర్మం విడిచిపెట్టి అచ్చంగా రాతిముగ్గే పెడితే చీమలు ఆపక్కనే రావు. ఒకవేళ వచ్చినా ఆ ఘాటుకు చచ్చిపోతాయి కదా! కొంచెమయినా బియ్యపు పిండి చేర్చుకోండి అని సెలవిచ్చారు భగవాన్. ఆ మాటలు విన్న వారొకరందుకొని ధనుర్మాసంలో ముగ్గులు అధికంగా పెట్టడం చీమలకు ఆహారం వెయ్యడం కోసమేనా! అన్నారు. ఆ! కాకపోతే మరేమి? కొత్తధాన్యం వచ్చిన సంబరంతో రంగవల్లులు తీర్చి చీమలకు ఆహారం వేస్తారన్నమాట. పెద్దలు నిర్ణయించిన ఆచారాలన్నీ జీవకారుణ్యంతో కూడినవే. ఇప్పుడవి పాటించేదెవరు? అలంకారానికి ఎదో చేస్తారంతే" అన్నారు భగవాన్ రమణ మహర్షులు వారు.

ప్రశ్నలు :

అ. జీవకారుణ్యం అనగానేమి?

ఆ. ముగ్గులు పెట్టడములో అంతరార్థం ఏమి?

ఇ. పూర్వాచారాలను ఎందుకు పాటించాలి?

ఈ. ఈ పేరా నందు ఎవరు ఎవరికి చెబుతున్నారు?

15. క్రింది అపరిచిత గద్యమును చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానాలు గుర్తించండి.

$4 \times 1 = 4$

60 సం॥ నిండిన తాత ఒకరు పొట్ట వెనుకంటుకపోయి ఆకలితో నకనకలాడుతూ పొట్టకూటికోసం పని వెతుక్కుంటూ ఒక పెద్దమనిషి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. ఆ పెద్దమనిషి తాతముసలి ఆకారం చూసి పని లేదని చెప్పినా అతని కళ్ళలోని ఆత్మవిశ్వాసం చూసి పెరటిలో పూలమొక్కలు పెంచేపనికి కుదుర్చుకున్నారు. తాత పెరటిని చదునుచేసి దున్ని గోతులు త్రవ్వి పూలమొక్కలు

నాటాడు. రోజూ ఆ మొక్కలకు నీరుపోస్తూ ఉండేవాడు. తెల్లవారకముందు పనికి వచ్చి చీకటి పడ్డాక ఇంటికి వెళ్ళేవాడు మధ్యాహ్నం యజమాని పోసే గంజినీళ్ళతో కాలం గడిపేవాడు. పూలమొక్కలు ఏపుగా పెరిగి బాగా పూలు పూశాయి. ఆ పూలన్నీ గంపలోకి కోసుకొని బజారుకు వెళ్ళి అమ్మి డబ్బు తెచ్చియివ్వగా ఆ యజమాని ఆ సొమ్ముతో తన జేబునిపంపుకొని తాతకు కూలిపాటు డబ్బులు ఇచ్చేవాడు. చివరకు ఆ తాత శ్రమదోపిడికి గురై నిరాదరణ వల్ల కాలం చేశాడు.

- అ) పెద్దమనిషి వద్దకు తాత ఎందుకు వెళ్ళాడు.
- అ) డబ్బులు ఇవ్వమని ఆ) దానం చేయమని ఇ) కూలిపని చెప్పమని
- ఈ) పులిజూదం ఆడుదామని
- ఆ) పైగద్యం నందు ఎవరకు ఎవరిని శ్రమదోపిడి చేశారు?
- అ) యజమాని తాతను ఆ) తాత యజమానిని
- ఇ) యజమాని పూలుకొనేవారిని ఈ) తాత పూలుకొనేవారిని
- ఇ) శ్రమదోపిడి అంటే ఏమిటి?
- అ) ఆత్మ విశ్వాసం కల్గివుండుట ఆ) పనికల్పించుట
- ఇ) పనికి తగిన ఫలితం ఇవ్వకపోవుట ఈ) పనికి తగిన ఫలితం ఇచ్చుట
- ఈ) తాత ఎందుకు కాలం చేశాడు?
- అ) తన వారి నిరాదరణవల్ల ఆ) పని తక్కువవ్వడం
- ఇ) గంజినీరు లేకపోవడం వలన ఈ) పలు బాగా అమ్ముడుపోక పోవడం వల్ల
- క్రింది పరిచిత పద్యమును చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. 4×1=4

16. పరహితము సేయనెవ్వడు
పరమహితుండగును భూతపంచకమునకున్
బరహితమె పరమధర్మము
పరహితునకు నెదురులేదు పర్వేందుముఖీ

ప్రశ్నలు :

- అ) పరమధర్మముగా చెప్పబడిన అంశం ఏది?
- ఆ) భూతపంచకము అనగానేమి?
- ఇ) 'పరహితము' అనగా అర్థమేమి?
- ఈ) 'పర్వేందుముఖీ' పదమును విడదీసి వ్రాయండి?
17. క్రింది పద్యాన్ని చదివి ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి. 4×1=4
- ఉడుముండదె నూరేండ్లును
బడియాడదె పేర్మిబాము పదినూతేండ్లున్
మడువున కొక్కెర యుండదె
కడునిల పురుషార్థపరుడు గావలెసుమతీ!

ప్రశ్నలు :

- అ) నూతేండ్లు జీవించు జంతువు ఏది?
 అ) పాము ఆ) కప్ప ఇ) ఉడుము ఈ) ఉడుత
- ఆ) పాము ఎంత కాలం జీవించగలదు?
 అ) పదినూతేండ్లు ఆ) ఇరువదేండ్లు ఇ) అరవదినూతేండ్లు
 ఈ) ముప్పది నూతేండ్లు
- ఇ) మడుపు ఉండేది ఏది?
 అ) పాము ఆ) కొక్కెర ఇ) ఉడుము ఈ) ఉడుత
- ఈ) “భూమండలములో ధర్మార్థమోక్షములను సాధించేవాడు కావాలి” అను ఆర్థాన్నిచ్చేపాదం ఏది?
 అ) 1వ పాదము ఆ) 2వ పాదము ఇ) 3వ పాదము ఈ) 4వ పాదము
18. క్రిందిప్రకటన చదివి, అడిగిన ప్రశ్నలకు వాబులు వ్రాయండి. 4×1=4

ప్రకటన

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం నగర ప్రజలకు విజ్ఞప్తి, బుచ్చిరెడ్డిపాళెం నగరపురపాలక ప్రజలకు ఇంటిపన్ను చెల్లించుటకు చివరితేది 30.03.2023 పన్నులు గడువులోపు చెల్లించని వారికి 2% అపరాధరుసుము విధించబడును. కనుక సకాలంలో పన్నులు చెల్లించినవారికి 1% రాయితీ ఇవ్వబడును.

సకాలంలో చెల్లించండి -నగరాభివృద్ధికి సహకరించండి.

ఇట్లు

బుచ్చి నగర రెవెన్యూ విభాగం

ప్రశ్నలు :

- అ) పై ప్రకటన దేనికి సంబంధించినది?
- ఆ) ప్రకటన ఇచ్చిన సంస్థ ఏది?
- ఇ) సకాలంలో పన్నులు చెల్లిస్తే యివ్వబడు రాయితీ ఎంత?
- ఈ) పన్నులు చెల్లించుటకు చివరితేది ఏది?
19. మనిషీ! మనిషీ! కవిత సారాంశమును మీ సొంతమాటల్లో వ్రాయండి? 4మా
20. ‘తల్లి దైవంతో సమానం’ దీనిని మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా సమర్థించండి. 4మా

విభాగం - 3

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

8×2=16

21. వరకట్నం విషయంలో తల్లిదండ్రులు ఎలా ఆలోచిస్తారు.
22. పశువుల పట్ల కృపాత్వాన్ని మానాలని ఉపన్యాసాలు వింటే ఓసెప్కు చిర్రెత్తేది.
23. లింగరాజు ఇనుప పెట్టె ఎదుట నిలిచి లక్ష్మీదేవిని ప్రార్థించిన విధమును వ్రాయండి?
24. గురువును ఆశ్రయించడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి?వివరించండి?
25. ధర్మరాజు యుద్ధం గురించి తన అభిప్రాయాలను ఏమని చెప్పాడు?

26. సుబ్బులక్ష్మి తన సంగీతాన్ని భక్తితత్వానికే అంకితం చేసిన విధం గురించి నాలుగు వాక్యాలు వ్రాయండి?
27. సద్ధర్మం ఆచరించడం అంటే బుద్ధుడు ఏమని పేర్కొన్నాడు?
28. అక్కన్న మాదన్నలను గురించి మీకు తెలిసిన విషయాలు వ్రాయండి?

విభాగము - 4

క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు పది వాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

29. పెళ్ళిళ్ళ సంస్కృతి ఎందుకు గొప్పదో తెలుపుతూ వివాహ సంస్కృతిని ప్రశంసిస్తూ వ్యాసం వ్రాయండి?
(లేదా)

30. 'సవోదయం' అను పాఠ్యాంశం ద్వారా నీవు ఏమి గ్రహించావు తెల్పుము?

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు పదివాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

31. జానపద నృత్య సంగీతాన్ని గొప్పతనాన్ని వివరిస్తూ వ్యాసం వ్రాయండి?
(లేదా)

32. రాతిబసవన్న ఎవరు? అతనిని గూర్చి వివరింపుము.

33. క్రింద ఇచ్చిన పదముల ఆధారంగా ఒక నీతికథను తయారు చేయండి. 1×8=8
నది - చెట్లు - పావురం - చీమ - వేటగాడు - బాణం - సీత.

క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు పదివాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

34. "నేడు ప్రభుత్వం పెడుతున్న పథకాలు విద్యార్థుల అభివృద్ధికి ఎలా ఉపయోగపడుతున్నాయో తెలుపుతూ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయండి.
(లేదా)

35. నీకు ఆరోగ్యం సరిగాలేదని తెలియజేస్తూ 2 రోజులు సెలవు కోరుతూ ప్రధానోపాధ్యాయునికి లేఖ వ్రాయండి.

క్రింది వ్యాసములలో ఏదైనా ఒకదానిని సవివరంగా తెలియజేస్తూ సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

36. "జానపదకళను ఆదరించడం, గౌరవించడం అంటే మన సంస్కృతిని మనం కాపాడుకొన్నట్లే" అనే అంశంపై మీ సొంత మాటల్లో ఒక వ్యాసం వ్రాయండి.
(లేదా)

37. నేడు 4జి, 5జి సెల్ ఫోన్లు అధికంగా వినియోగంలోనికి రానున్నాయి. వాటివలన జరుగు లాభనష్టాలను తెలియజేస్తూ వ్యాసం వ్రాయండి.

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగములు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1

అవగాహన - ప్రతిస్పందన (32 మా)

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

1. దెసలను కొమ్మలొయ్యనతిదీర్ఘములైన కరంబులన్ బ్రీయం
బెసంగగ నూది నిక్కి రజనీశ్వరుడున్నతలీల బేర్చునా
కసమనుపేరి భూరుహము కాంతనిరంతరతారకాలస
త్కుసుమ చయంబు గోయుట కొకేయనబ్రాకె సముత్యకాకృతిన్
(లేదా)

తన చూపంబుధిమీద జాచి శ్రవణ ద్వంద్వంబు రిక్కించివం
చిన చంచద్భుజముల్ సముత్కట కటిసీమంబులన్ బూన్చితో
కనభోవీధికి బెంచి యంఘ్రి విఠియంగాఁ బెట్టి బిట్టాది గ్ర
క్కున నక్కొండ యడంగ ద్రొక్కిపయికిం గుప్పించి లంఘించుచోన్

2. క్రింది పద్యములలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండ పూరించి భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అనలజ్యోతుల నీపతివ్రతల

.....

.....

..... నీరుగది దుశ్చారిత్రముల్ సాగునే?

(లేదా)

స్థిర తర ధర్మవర్తన

.....

..... నందుననేమి కొఱంతభాస్కరా!

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన క్రింది సంఘటనలు వరుసక్రమము వ్రాయండి.

8 మా

- అ) రామలక్ష్మణులు విశ్వామిత్రుని ఎదుట వినయంతో నిలిచారు.
- ఆ) వశిష్ట వామదేవాది మహర్షులు అంగీకరించిన తర్వాతే రాముణ్ణి నాతో పంపు అని విశ్వామిత్రుడు అన్నాడు.

- ఇ) దేవతలందరు బ్రహ్మను చేరి తను గోడు వెళ్ళబోసుకున్నారు.
ఈ) దశరథుని మాటలకు విశ్వామిత్రుడు అగ్గిమీద గుగ్గిలమైనాడు.

4. క్రింది అపరిచిత గద్యమును చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. $4 \times 2 = 8$

తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఆంధ్రభోజునిగా పేరుగాంచిన శ్రీకృష్ణదేవరాయకాలాన్ని ప్రబంధ యుగమని కీర్తించారు. ఈయన అనేకమంది కవులను, పండితులను పోషించారు. ఈయన సాహిత్య గోష్టికొరకు ఒక సభా భవనంను ఏర్పరచి దానికి భువన విజయమని పేరిడినారు. అందు అష్టదిగ్గజములనే పేరుతో ఎనమండుగురు పండితులను నియమించుకొన్నారు. అల్లసానిపెద్దగారిచే మనుచరిత్ర నందితిమ్మన గారిచే పారిజాతపహరణము, ధూర్జటి గారిచే శ్రీకాళహస్తీశ్వర మహాత్మ్యం, తెనాలి రామకృష్ణ కవి గారిచే పాండురంగ మహాత్మ్యం రచింపబడెను. అందుకే అల్లసానివారి అల్లక జిగిబిగియని, ముక్కుతిమ్మనార్యు ముద్దుపల్కు, పాండురంగ విభుని పదగుంఢనంబు అని కీర్తించబడినారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలుచే స్వయంగా ఆమక్తమాల్యద రచింపబడి ఆయన “సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముని”గా కీర్తించబడినాడు.

ప్రశ్నలు :

- అ) శ్రీకృష్ణదేవరాయల బిరుదు ఏమి?
ఆ) అల్లసాని పెద్దన గారి రచన ఏది?
ఇ) భువనవిజయము అని దేనికి పేరు?
ఈ) ఎవరికాలం ప్రబంధయుగంగా కీర్తించబడినది?

వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు లేదా ఐదు వాక్యములలో సమాధానములు వ్రాయండి. $3 \times 4 = 12$

5. సముద్రలంఘనం పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి?
6. ‘శతకము’ ప్రక్రియను వివరించి వ్రాయండి.
7. మీ పఠనీయగ్రంథం రామాయణం ఆధారంగా కైకపాత్ర స్వభావంను తెల్పుము.
క్రింది ప్రశ్నలకు 8 నుంచి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి. $3 \times 8 = 24$
8. చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలు ప్రధానంగా ఉన్నారనే భావన సంపాదకులకు కలగడానికి గల కారణాలు వివరించండి.

(లేదా)

శిశువుల పెంపకములో మానవులకు, పక్షులకు మధ్య ఉన్న సామ్యాలను వ్రాయండి.

9. శ్రీరాముడు వనవాసమునకు వెళ్ళుటకు గల కారణములు వివరించండి.

(లేదా)

శ్రీరామ కార్యార్థియై లంకకు వెళ్ళుటకు జరిగిన సేతు నిర్మాణం గురించి వ్రాయండి?

10. పల్లెటూరులోని మనుషులు మధ్య సంబంధాలు అక్కడి ప్రకృతి దృశ్యాలను వర్ణిస్తూ మీ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయండి.

(లేదా)

వాహన చోదకులకు శిరస్త్రాణం (హెల్మెట్) అవసరమని పోలీసు శాఖ వారి సూచనలను తెలియజేస్తూ కరపత్రం తయారు చేయండి.

విభాగము - 3

భాషాంశములు - (32 మార్కులు)

11. “శివాజీ కళ్యాణి దుర్గాన్ని జయించాడు. వీరులకు సాధ్యము కానిదేమున్నది”. ఈ వాక్యమునందలి అలంకారమును గుర్తించండి. 2మా
12. “ఉరుగుణవంతుడొడ్లు తన కొండపకారముసేయునప్పుడుం” (పై పద్యపాదమునకు గురులఘువులు గుర్తించి ఏ ఛందస్సుకు చెందిన పద్యమో వ్రాయండి) 2మా
- క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి. 4×2=8
13. అ. రోదసి లోకి ఉపగ్రహాలు దూసుకెళుతాయి. (గీతగీసిన పదమునకు అర్థాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
- ఆ. సరస్సునందలి వనజాతములు కనువిందు చేస్తున్నాయి. (గీతగీసిన పదమునకు అర్థమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి)
- అ) సంపెంగలు ఆ) పద్మాలు ఇ) చేపలు ఈ) తాబేళ్ళు
14. అ. “ఇవ్వీటి మీదన్ ఆగ్రహము తగునే” (గీతగీసిన పదమునకు పర్యాయ పదములు గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి)
- ఆ. చెట్టు ప్రగతికి మెట్టు (గీతగీసిన పదమునకు పర్యాయపదములు గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి)
- అ) తరువు - భూరిహిం ఆ) మహీరుహం, తరువు
- ఇ) తపన - రురి ఈ) వృక్షం - వనం
15. అ. నా‘ఎద’లో కపటం లేదు. (గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతిపదమును వ్రాయండి)
- ఆ. మానవులు విద్వే నేర్వాలి. గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతి పదమును గుర్తించి వ్రాయండి.
16. అ. మనిషి జీవనానికి ఆహారం అవసరం. (గీతగీసిన పదమునకు వికృతిరూపం వ్రాయండి)
- ఆ. అగ్నిలో చేయిపెడితే కాలుతుంది. (గీతగీసిన పదమునకు వికృతిరూపం గుర్తించి వ్రాయండి)
- అ) హవిస్సు ఆ) జ్వలనము ఇ) అగ్ని ఈ) అనలం
- క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి. 6×1=6
17. మేలి ముసుగులో స్నిగ్ధాంబుధ ఛాయలో ఉన్న యవనకాంతను శివాజీ చూశాడు. (గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసి వ్రాయండి)
18. ‘ఆ + వారలు’ సంధిపదాలను కలిపి వ్రాయండి.
19. ధర్మమును ఆచరించనివాడు పశ్చాత్తాపముతో శోకాగ్ని తప్పుడవుతాడు. (గీతగీసిన పదము ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించి వ్రాయండి)
- అ) సవర్ణదీర్ఘసంధి ఆ) గుణసంధి ఇ) వృద్ధిసంధి ఈ) ఉత్పసంధి
20. వేంపచెట్టు క్రింద ఊయలలో వృద్ధుడు కూర్చొన్నాడు. (గీతగీసిన పదమునకు విగ్రహవాక్యము వ్రాయండి)
21. మానవచరిత్రలో అన్నీ పర్వదినాలే! (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో వ్రాయండి)

22. క్రింది పదములలోని తృతీయా తత్పురుష సమాసమును గుర్తించి వ్రాయండి.

అ) విద్యాధికులు ఆ) స్త్రీ పురుషులు ఇ) భారతదేశం ఈ) వితంతు వివాహము

క్రింది జాతీయములను సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. ఎన్నో సాహిత్య ప్రక్రియలకు గజ్జె కట్టిన ఘనత వీరేశలింగం గారిది. (ఈవాక్యములోని జాతీయమును గుర్తించి వ్రాయండి)

24. 'కాలధర్మం చెందడం' ఈ జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యం వ్రాయండి.

25. 'అగ్రతాంబూలం'అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భములో ఉపయోగిస్తారో వ్రాయండి.

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. "లోభము మోహమును బుట్టించును".

(ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధనికభాషా పరివర్తనమును గుర్తించి వ్రాయండి)

అ) పిసినారితనము కోరికను బుట్టించును

ఆ) పిసినారితనం కోరికను బుట్టిస్తుంది

ఇ) పిసినారితనం వల్ల మోహాలు కలుగుతాయి.

ఈ) మోహం వల్ల కోరికలు పుట్టును.

27. "సామాన్యంగా చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలకు గుర్తింపు దొరకదు". (ఈ వాక్యమునకు వ్యతిరేకార్థక వాక్యం వ్రాయండి)

28. క్రింది పదాలలో వ్యతిరేకార్థకాన్నిచ్చే క్రియను గుర్తించి వ్రాయండి.

అ) పాటపాడితే ఆ) పాట పాడినా ఇ) పాటపాడక ఈ) పాటపాడుతూ

29. వరిచేలో కుప్పలు వేశారు (ఈకర్తరీ వాక్యమును కర్మణీ వాక్యముగా మార్చి వ్రాయండి)

30. స్త్రీల సమూహము మాకు ప్రేరణ ఇచ్చింది. (ఈ కర్తరీ వాక్యమును కర్మణీగా మార్చినపుడు ఇలా వుంటుంది)

మాకు స్త్రీల సమూహము చేత (ఖాళీ పూరించి విడిగా వ్రాయండి)

31. వృద్ధుడు ఎందరో అనాథలను చేరదీశాడు. (ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి)

32. కాస్తా సర్దుకొని కూర్చోండి. (ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి)

33. చెప్పుడు మాటలు వినకూడదు. ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి.

అ) విధ్యర్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) అనుమత్యర్థకం ఈ) ప్రార్థనార్థకం

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు:70

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. విద్యార్థులు అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయాలి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు, సమాధానాలు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. భాషాంశములకు సంబంధించిన అతి లఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు, బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సంబంధించిన జవాబులు సొంత వాక్యాలను ప్రధాన సమాధాన పత్రం (Main Answer Book) లోనే వ్రాయాలి. ప్రశ్నపత్రంలో జవాబులు వ్రాసి, ప్రధాన సమాధాన పత్రంలో జతచేసి ఇవ్వకూడదు.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.
5. సమాధానాలు స్పష్టంగాను, సరళ వ్యవహారిక భాషలోను ఉండేటట్లు వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

I. భాషాంశములు. పదజాలం - వ్యాకరణం (12 మార్కులు)

1. ఈ క్రింది అతిలఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు గీతగీసిన పదాలకు అడిగిన విధముగా ఒక పదంలో జవాబులు వ్రాయండి. 8×1=8

- అ. కుటుంబములోని మర్మమును తెలుపరాదు.
(గీతగీసిన పదమునకు అర్థం వ్రాయండి)
- ఆ. శ్రేష్ఠమైన అవయవములు గలది (స్త్రీ) అను వ్యుత్పత్తి గల పదాన్ని వ్రాయండి.
- ఇ. కొలనులో కైరవములు సమూహము మనస్సునకు ఆహ్లాదాన్ని కల్గిస్తున్నది (గీతగీసిన పదమునకు పర్యాయపదములు వ్రాయండి).
- ఈ. భోజనం చేసేందుకు సమయం అయినది.
(గీతగీసిన పదానికి నానార్థాలు వ్రాయండి)
- ఉ. మూర్ఖులకు నీతులు చెప్పుట వల్ల వారికి లోకువ అవుతారు
(గీత గీసిన పదమునకు వికృతిరూపం వ్రాయండి.)
- ఊ. వ్యాసుడు కాశీ నగరంలో బ్రాహ్మణ వీధిలో భిక్ష కోసం ఇంటింటికి తిరుగ సాగాడు.
(ఈ వాక్యము నందు 'ఆమ్రేడిత సంధి' ని గుర్తించి వ్రాయండి.)
- ఋ. చరిత్ర అనే జగన్నాథ రథచక్రం క్రింద బడుగు వర్గాల ఉనికి నిలిగిపోతుంది.
(గీత గీసిన పదమునకు సమాసం పేరు వ్రాయండి.)
- ౠ. వర్షాలు కురిస్తే పంటలు పండుతాయి.
(ఏ రకమయిన సంశ్లిష్ట వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి.)

2. క్రింది బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులు గుర్తించి, సరియైన సమాధానమును సూచించే పదాన్ని వ్రాయండి. 2×1=2
- అ. శివాజీ కళ్యాణి దుర్గాన్ని జయించాడు.
వీరులకు సాధ్యము కానిది లేదు కదా! - ఇందుగల అలంకారము గుర్తించి వ్రాయుము.
ఎ) ఉపమాలంకారము బి) యమకాలంకారము
సి) అర్థాంతరన్యాసాలంకారం డి) ఛేకానుప్రసాలంకారం
- ఆ. 'చిక్కని' ఇది ఏ గణము? గుర్తించి వ్రాయండి.
ఎ) మగణము బి) భగణము సి) తగణం డి) యగణం
3. క్రింది పదాలను ఉపయోగించి సొంత వాక్యమును వ్రాయండి.
అ) శ్రద్ధాసక్తులు ఆ) కళవళపడు

విభాగము - 2

అవగాహన - ప్రతిస్పందన : (20 మార్కులు)

4. క్రింది పద్యములో ఒక్కదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయుము. 1×5=5
- ఆకంఠంబుగ నిప్పు మాధుకరభిక్షాన్నంబు భక్షింపగా
లేకున్నంగడునంగలారైదవు మేలే? లెస్స శాంతుండవే?
నీకంటెన్ మతిహీనులే కటకటా! నీవార ముష్టింపచుల్
శాకాహారులు, గందభోజులు, శిలోంఛ ప్రకరముల్ తాపసుల్
(లేదా)
- నీరము తప్త లోహమున నిల్చి యనామకమై నశించు నా
నీరమె ముత్యమట్లు నలినీదళ సంస్థితమై తనర్చునా
నీరమె శుక్తిలో, బడి మణిత్యము గాంచు సమంచిత ప్రభన్
బొరుష వృత్తులిట్లధము మధ్యము నుత్తము గొల్చువారికిన్
5. క్రింది అపరచిత పద్యమును చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వాక్యరాపములో సమాధాన పరచుము. 5×1=5
- తలనుండు విషము ఫణికిని
వెలయంగ ందోక నుండు వృశ్చికమునకున్
తల తోకయనక యుండును
ఖలునకు నిలువెల్ల విషము గదరాసుమతీ!
- ప్రశ్నలు :
- అ. ఫణికి విషము ఎక్కడ వుంటుంది ?
ఆ. తోకలో విషము దేనికి వుంటుంది ?
ఇ. నిలువెల్ల విషము గల్గినది ఎవరు ?
ఈ. వృశ్చికము అనగా అర్థమేమి?
ఉ. ఈ పద్యమునకు మకుటం ఏది?

6. క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వాక్యరూపములో జవాబులు వ్రాయండి.

5×1=5

సాహితీ ప్రపంచములో అంతర్జాతీయ కీర్తి నందు కొన్న మహాకవి రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్. కవిగా, రచయితగా, తత్వవేత్తగా, సంగీతజ్ఞుడిగా చిత్రకారునిగా బహుముఖపజ్జ గడించారు. ఈయన పేరు చెప్పగానే స్ఫురించేది జనగణమన, గీతాంజలి కావ్యము. జనగణమన జాతీయ గీతంగా పేరొందింది. ఈయనచే వ్రాయబడిన “అమర్ సోనార్ బాంగ్లా”ను బాంగ్లాదేశ్ జాతీయగీతంగా పేరొందింది. ఈ రెండు దేశాలకు జాతీయ గీతాన్ని అందించిన, అపూర్వ చరిత్రను సృష్టించారు. శాంతినికేతన్ పేరుతో ఆదర్శ విద్యాలయాన్ని స్థాపించి గురు దేవునిగా కీర్తింపబడ్డారు. గీతాంజలి కావ్యమునకు 1913లో నోబెల్ బహుమతిని అందుకొన్నారు.

ప్రశ్నలు :

- అ) భారత దేశ జాతీయ గీతం ఏది?
 - ఆ) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ నోబెల్ బహుమతి ఎప్పుడు వచ్చింది ?
 - ఇ) బహుముఖ ప్రజ్ఞా శాలిగా కీర్తి పొందింది ఎవరు ?
 - ఈ) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ గారు స్థాపించిన ఆదర్శ విద్యాలయం ఏది?
 - ఉ) “అమర్ సోనార్ బాంగ్లా” ఏదేశానికి జాతీయగీతం?
7. క్రింది ఇచ్చిన రామాయణంలోని వాక్యాలను చదవండి కథానుగుణంగా వాక్యాలు ఏ కాండకు చెందినవో గుర్తించి ఆయా కాండాల పేర్లు వ్రాయండి.
- అ) హనుమంతుడు సముద్రాన్ని దాటి త్రికూట పర్వతం మీదున్నలంకకు చేరాడు.
 - ఆ) మారీచుడు బంగారు లేడిగా మారి శ్రీరాముని ఆశ్రమ ప్రాంతంలో తిరగుతున్నాడు.
 - ఇ) బ్రహ్మ ఆదేశాను సారం వాల్మీకి రామాయణ రచనకు శ్రీకారం చుట్టాడు.
 - ఈ) హనుమంతుని మాట తీరు శ్రీరాముణ్ణి ఆకట్టుకొంది.
 - ఉ) శ్రీరాముడు బ్రహ్మస్త్ర ప్రయోగముతో రావణుణ్ణి సంవారించాడు.

III. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

(38 మార్కులు)

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు వాక్యములు మించకుండా లఘు సమాధానములు వ్రాయండి. 9×2=18

8. మాణిక్యవీణ పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వివరించండి?
9. ‘శతక మధురిమ’ పాఠ్యాంశ ప్రక్రియ అయిన ‘శతకం’ ప్రక్రియను వివరించి వ్రాయండి.
10. గోరంతదీపాలు పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి.
11. జానపదుని జాబు పాఠ్యాంశ ప్రక్రియ అయిన ‘లేఖ’ ప్రక్రియను వివరించి వ్రాయండి.
12. కాలం చాలా విలువైనది ఎందుకు?

13. “ప్రతివాళ్ళు ప్రశ్నించారు చరిత్ర సాగిన క్రమాన్ని” అని స్త్రీల గురించి రచయిత్రులు ఎందుకు పేర్కొన్నారు.
14. పఠనీయగ్రంథం అయిన రామాయణం ఆధారంగా భరతుడు పాత్ర స్వభావం గూర్చి వ్రాయండి.
15. “కూరులైన దుష్టులతో పరిహాసము పనికిరాదు : అది ఎంతో ప్రమాదకరము” అనిన రాముని మాటలను బట్టి నీవేమి గ్రహించావు?
16. అంగద రాయభార వృత్తాంతమును వివరింపుము?

క్రింది ప్రశ్నలకు పదివాక్యములకు మించకుండా వ్యాసరూప సమాధానములు వ్రాయండి. 4×5=20

17. మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా ఎర్రన వర్ణనలో వెన్నెల విస్తరించిన తీరును, వెన్నెల అందాలను వివరించండి?

(లేదా)

మానవ ప్రస్థానంలో కళ, కవిత, విజ్ఞానం, తోడ్పడుతున్నాయని, విద్వాన్ విశ్వంగారి మాటల్లో వివరించండి.

18. “పల్లెటూళ్ళు ప్రశాంత జీవిత సౌఖ్యానికి పుట్టిళ్ళు” ఈ వాక్యాన్ని మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా సమర్థిస్తూ వ్రాయండి.

(లేదా)

చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలు ప్రధానంగా ఉన్నారనే భావన సంపాదకులకు కల్గుటకు గల కారణాలు వివరించండి?

19. రావణుడు మారీచుని సాయంతో సీతను అపహరించిన వృత్తాంతమును వివరించండి?

(లేదా)

శ్రీమద్రామాయణ రచనకు వాల్మీకి శ్రీకారం చుట్టిన విధమును వివరింపుము?

20. 4జి, 5జి సెల్ ఫోన్ రేడియేషన్ వల్ల సమసిపోతున్న పక్షి సంతతిని రక్షించుటకు నీవు ఏమి చేస్తున్నావో తెల్పుతూ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయండి?

(లేదా)

మరుగుదొడ్ల వాడకంపై ప్రజలకు అవగాహన కల్పిస్తూ పది నినాదాలు వ్రాయండి.

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన : 32

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

అ. “ఆయేమీ? యొకరాణి వాసమును ఋణ్యావాసమునదెచ్చినా
వా?యే హైందవుడైన నీగతి నమర్యాదన్ బ్రవర్తించునే
మాయాజ్ఞన్ గమనింపవో? జయమదోన్మాదంబునన్ రేఁగి, నీ
యాయుస్సూత్రములీవత్రంచుకొనెదో? యౌద్ధత్యమోర్వన్జుమీ”!
(లేదా)

వేదపురాణశాస్త్ర పదవీనదవీయసియైన పెద్దము
త్తైదు కాశికానగర హోటల్ పీఠశిఖాధిరూఢ యొ
య్యాదిమశక్తి సంయమివరా! యిటు రమ్మని పిల్చెహస్తసం
జ్ఞాదరలీల రత్నఖచితాభరణంబులు ఘల్లుఘల్లునన్

2. క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి, భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అ. నీరము తప్తలోహము
.....
.....గుప్పించి లంఘించుచోన్

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన సంఘటనా క్రమముతో అమర్చి వ్రాయండి.

4×2=8

- అ. సుగ్రీవుడు ప్రాణభయంతో ఋష్యమూక పర్వతాన్ని చేరుకున్నాడు
ఆ. ఋష్యమూక పర్వతం నుంచి రామలక్ష్మణులను చూసిన సుగ్రీవుడు గుండెలో రాయిపడ్డట్టయింది.
ఇ. కిష్కిందమంత్రులు, బలవంతంగా సుగ్రీవుని రాజును చేశారు
ఈ. హనుమంతుని మాటతీరు శ్రీరాముణ్ణి ఆకట్టుకుంది.

4. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తెలుగుభాషపై అత్యంత మక్కువ చూపినాడు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల తెలుగుభాష అభివృద్ధికై చేసిన కృషి అనిర్వచనీయం. దేశభాషలయందు తెలుగులెన్న అని పల్కిన రాజకవి శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు స్వయంగా కవి, కవిపండిత పోషకుడు. తన సాహితీభవనానికి భువన విజయం అని పేరు పెట్టినాడు. అందు అష్టదిగ్గజములని ఎనిమిది మంది పండితులచే అలలారింది. వారిలో ప్రథముడు అల్లసాని పెద్ద, శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు స్వయంగా ఆముక్తమాల్యద అనుగ్రంథాన్ని రచించాడు. దీనికి విష్ణుచిత్తీయము అని పేరు కలదు. అల్లసాని పెద్దనచే మన చరిత్ర, ధూర్జటిచే శ్రీకాళహస్తీశ్వర మహాత్యము, ముక్కుతిమ్మన గారిచే పారిజాతాపహరణం, తెనాలి రామకృష్ణవిచే పాండురంగ మహాత్యం రచించబడినవి ఇంతట కవులను పోషించిన శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముడు అను బిరుదము కలదు.

4×2=8

- అ. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు వ్రాసిన గ్రంథమేది.
ఆ. అల్లసానివారి రచన ఏది.
ఇ. “దేశభాషలందు తెలుగులెన్న” అని పల్కినది ఎవరు
ఈ. శ్రీకృష్ణదేవరాయ బిరుదు ఏది?

విభాగము - 2

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత - 36

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో జవాబులు వ్రాయండి.

3×4=12

5. వెన్నెల పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి.
6. పీరిక ప్రక్రియను వివరింపుము.
7. రామాయణం గ్రంథం ఆధారంగా మంధర పాత్రను వివరింపుము.

క్రింది ప్రశ్నలకు పది - పన్నెండు వాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి.

3×8=24

8. మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా “పల్లెటూళ్ళు ప్రశాంత జీవితసౌఖ్యానికి పుట్టిళ్ళు” సమర్థిస్తూ వ్రాయండి.

(లేదా)

శిశువుల పెంపకములో పక్షులకు మానవులకు మధ్య ఉన్న సామ్యాలను వ్రాయండి.

9. వాలి, సుగ్రీవుల మధ్య విరోధానికి గల కారణాలు తెలుపుము?

(లేదా)

వాల్మీకి, రామాయణాన్ని రచించడానికి గల ప్రేరణలను వివరింపుము.

10. ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజాన్ని నిర్మించాల్సిన ఆవశ్యకతను తెలియజేస్తూ మిత్రుడు/రాలు కు లేఖ.

(లేదా)

ద్విచక్ర వాహన చోదకులకు హెల్మెట్ల వాడకంపై వాహనదారుల్లో అవగాహన కల్పిస్తూ పది నినాదాలు వ్రాయండి.

విభాగము - 3

III. భాషాంశాలు : 32 మా॥

11. “లేమా! ధనుజుల గెలవగలేమా” ఈ వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి వ్రాయుము. 2
12. “నీరముతప్తలోహమున నిల్చియనామకమైనశింబునా” గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి ఏ పద్యపాదమో వ్రాయండి. 2
13. అ. విద్యార్థులు అన్యతములారాదు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థంవ్రాయు) 1
ఆ. రైతు పొలం నందు ‘అహరహం’ కష్టించుచున్నాడు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించండి) 1
ఎ) రాత్రిపూట బి) పగటిపూట సి) మధ్యాహ్నం డి) ప్రతిదినం
14. అ. గంగి గోవుపాలు అత్యంత ఆరోగ్యం (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి) 1
ఆ. కౌముది మనస్సునకు ఆహ్లాదాన్ని కల్గిస్తుంది. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించి వ్రాయండి) 1
ఎ) వెన్నెల - చంద్రిక బి) చీకటి - తమము సి) ఆకాశం - నభం డి) నక్షత్రం - తార
15. అ. అన్నదానం చేయువానియింట సిరి ఉంటుంది. (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతి వ్రాయండి) 1
ఆ. చట్టం దృష్టిలో అందరూ సమానమే (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతిరూపం వ్రాయండి) 1
ఎ) చుట్టం బి) శాస్త్రము సి) శాసనం డి) న్యాయము
16. అ. పరీక్షల సమయంలో నిమిషం కూడా వృధా చేయరాదు. (గీతగీసిన పదానికి వికృతి వ్రాయండి) 1
ఆ. వ్యక్తికి గుణము ప్రధానం కానీ కులము కాదు. (గీతగీసిన పదానికి వికృతిరూపం వ్రాయండి) 1
ఎ) గుణము బి) గనము సి) గానము డి) గొనము
17. మా విద్యాలయము యొక్క ఆవరణ పచ్చని చెట్లతో ఆహ్లాదంగా ఉంటుంది. (గీతగీసిన పదము విడదీసి వ్రాయండి) 1
18. ‘ఆ + వారల’ సంధి పదములను కలిపి వ్రాయండి. 1
19. ఓ మునీశ్వరా! ఇటురమ్ము అని పార్వతీదేవి వ్యాసుణ్ణి పిలిచింది. గీతగీసిన పదము ఏ సంధి గుర్తించి వ్రాయుము. 1
ఎ) వృద్ధిసంధి బి) సవర్ణదీర్ఘసంధి సి) వృద్ధిసంధి డి) గుణసంధి
20. ఏ పుణ్యాంగనా వ్యాసునికి భిక్షం వేయలేదు (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి) 1
21. వివేకహీనుడు ప్రమాదం తెస్తాడు. (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో గుర్తించి వ్రాయండి) 1
22. క్రిందివానిలో ద్వంద్వ సమాసమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి. 1
అ) అన్నదమ్ములు ఆ) సీతారామలక్ష్మణులు
సి) సీతారామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులు ఈ) త్రినేత్రుడు

క్రింది జాతీయాలను సూచించిన విధముగా వాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. అకాల వర్షాలతో కల్గిన నష్టాన్ని చూసినా రైతులకు కనువిప్పు కలగాలి. 2
(ఈ వాక్యంనందలి జాతీయాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
24. 'కాలక్షేపం' ఈ జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాన్ని వ్రాయండి. 2
25. 'భగీరథ ప్రయత్నం' ఈ జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో వ్రాయండి. 2

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. సంసార విషవృక్షమునకు రెండు ఫలముల మృతతుల్యము. ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధునిక భాషా పరివర్తనమును గుర్తించి వ్రాయండి. 1
- అ. సంసార విషవృక్షమునకు రెండుఫలాలు అమృత సమానాలు
- ఆ. సంసార విషవృక్షానికి రెండుఫలాలు అమృత సమానాలు
- ఇ. సంసార విషవృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతతుల్యములు
- ఈ. సంసార వృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతతుల్యాలు కావు.
27. వృద్ధుడు గోరంత దీపం వెలిగించాడు - దీనికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం గుర్తించండి. 1
- అ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించకూడదు ఆ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించకపోవచ్చు
- ఇ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం తప్పక వెలిగించాలి ఈ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించలేదు.
28. వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించండి. 1
- అ) తింటూ ఆ) తినక ఇ) తింటే ఈ) తిని
29. హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించాడు. ఈ వాక్యమునకు కర్మణీ వాక్యాన్ని వ్రాయండి. 1
30. 'వ్యాసుని గంగ తిరస్కరించింది'. ఈ వాక్యాన్ని కర్మణీలోనికి మార్చగా ఇలా వుంటుంది. 1
గంగచేత వ్యాసుడు (భాషీని పూరింపుము)
31. ఇవ్వీటి మీద నాగ్రహము తగునే (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో వ్రాయండి) 1
32. అవునుబాబూ! నిజంగా అతడు అదృష్టవంతుడే! (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో వ్రాయండి) 1
33. 'నీవు నూరేళ్ళు వర్ధిల్లు' (ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి) 1
- అ) అనుమత్యర్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) ఆశీర్వాదకం ఈ) నిశ్చయార్థకం

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన : 32

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

అ. “ఆయేమీ? యొకరాణి వాసమును ఋణ్యావాసమునదెచ్చినా
వా?యే హైందవుడైన నీగతి నమర్యాదన్ బ్రవర్తించునే
మాయాజ్ఞన్ గమనింపవో? జయమదోన్మాదంబునన్ రేఁగి, నీ
యాయుస్సూత్రములీవత్రంచుకొనెదో? యౌద్ధత్యమోర్వన్జుమీ”!
(లేదా)

వేదపురాణశాస్త్ర పదవీనదవీయసియైన పెద్దము
త్తైదు కాశికానగర హోటల్ పీఠశిఖాధిరూఢ యొ
య్యాదిమశక్తి సంయమివరా! యిటు రమ్మని పిల్చెహస్తసం
జ్ఞాదరలీల రత్నఖచితాభరణంబులు ఘల్లుఘల్లునన్

2. క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి, భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అ. నీరము తప్తలోహము
.....
.....గుప్పించి లంఘించుచోన్

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన సంఘటనా క్రమముతో అమర్చి వ్రాయండి.

4×2=8

- అ. సుగ్రీవుడు ప్రాణభయంతో ఋష్యమూక పర్వతాన్ని చేరుకున్నాడు
ఆ. ఋష్యమూక పర్వతం నుంచి రామలక్ష్మణులను చూసిన సుగ్రీవుడు గుండెలో రాయిపడ్డట్టయింది.
ఇ. కిష్కిందమంత్రులు, బలవంతంగా సుగ్రీవుని రాజును చేశారు
ఈ. హనుమంతుని మాటతీరు శ్రీరాముణ్ణి ఆకట్టుకుంది.

4. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తెలుగుభాషపై అత్యంత మక్కువ చూపినాడు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల తెలుగుభాష అభివృద్ధికై చేసిన కృషి అనిర్వచనీయం. దేశభాషలయందు తెలుగులెన్న అని పల్కిన రాజకవి శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు స్వయంగా కవి, కవిపండిత పోషకుడు. తన సాహితీభవనానికి భువన విజయం అని పేరు పెట్టినాడు. అందు అష్టదిగ్గజములని ఎనిమిది మంది పండితులచే అలలారింది. వారిలో ప్రథముడు అల్లసాని పెద్ద, శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు స్వయంగా ఆముక్తమాల్యద అనుగ్రంథాన్ని రచించాడు. దీనికి విష్ణుచిత్తీయము అని పేరు కలదు. అల్లసాని పెద్దనచే మన చరిత్ర, ధూర్జటిచే శ్రీకాళహస్తీశ్వర మహాత్యము, ముక్కుతిమ్మన గారిచే పారిజాతాపహరణం, తెనాలి రామకృష్ణవిచే పాండురంగ మహాత్యం రచించబడినవి ఇంతట కవులను పోషించిన శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముడు అను బిరుదము కలదు.

4×2=8

- అ. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు వ్రాసిన గ్రంథమేది.
ఆ. అల్లసానివారి రచన ఏది.
ఇ. “దేశభాషలందు తెలుగులెన్న” అని పల్కినది ఎవరు
ఈ. శ్రీకృష్ణదేవరాయ బిరుదు ఏది?

విభాగము - 2

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత - 36

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో జవాబులు వ్రాయండి.

3×4=12

5. వెన్నెల పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి.
6. పీరిక ప్రక్రియను వివరింపుము.
7. రామాయణం గ్రంథం ఆధారంగా మంధర పాత్రను వివరింపుము.

క్రింది ప్రశ్నలకు పది - పన్నెండు వాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి.

3×8=24

8. మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా “పల్లెటూళ్ళు ప్రశాంత జీవితసౌఖ్యానికి పుట్టిళ్ళు” సమర్థిస్తూ వ్రాయండి.

(లేదా)

శిశువుల పెంపకములో పక్షులకు మానవులకు మధ్య ఉన్న సామ్యాలను వ్రాయండి.

9. వాలి, సుగ్రీవుల మధ్య విరోధానికి గల కారణాలు తెలుపుము?

(లేదా)

వాల్మీకి, రామాయణాన్ని రచించడానికి గల ప్రేరణలను వివరింపుము.

10. ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజాన్ని నిర్మించాల్సిన ఆవశ్యకతను తెలియజేస్తూ మిత్రుడు/రాలు కు లేఖ.

(లేదా)

ద్విచక్ర వాహన చోదకులకు హెల్మెట్ల వాడకంపై వాహనదారుల్లో అవగాహన కల్పిస్తూ పది నినాదాలు వ్రాయండి.

విభాగము - 3

III. భాషాంశాలు : 32 మా॥

11. “లేమా! ధనుజుల గెలవగలేమా” ఈ వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి వ్రాయుము. 2
12. “నీరముతప్తలోహమున నిల్చియనామకమైనశింబునా” గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేసి ఏ పద్యపాదమో వ్రాయండి. 2
13. అ. విద్యార్థులు అన్యతములారాదు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థంవ్రాయు) 1
ఆ. రైతు పొలం నందు ‘అహరహం’ కష్టించుచున్నాడు. (గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించండి) 1
ఎ) రాత్రిపూట బి) పగటిపూట సి) మధ్యాహ్నం డి) ప్రతిదినం
14. అ. గంగి గోవుపాలు అత్యంత ఆరోగ్యం (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి) 1
ఆ. కౌముది మనస్సునకు ఆహ్లాదాన్ని కల్గిస్తుంది. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించి వ్రాయండి) 1
ఎ) వెన్నెల - చంద్రిక బి) చీకటి - తమము సి) ఆకాశం - నభం డి) నక్షత్రం - తార
15. అ. అన్నదానం చేయువానియింట సిరి ఉంటుంది. (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతి వ్రాయండి) 1
ఆ. చట్టం దృష్టిలో అందరూ సమానమే (గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతిరూపం వ్రాయండి) 1
ఎ) చుట్టం బి) శాస్త్రము సి) శాసనం డి) న్యాయము
16. అ. పరీక్షల సమయంలో నిమిషం కూడా వృధా చేయరాదు. (గీతగీసిన పదానికి వికృతి వ్రాయండి) 1
ఆ. వ్యక్తికి గుణము ప్రధానం కానీ కులము కాదు. (గీతగీసిన పదానికి వికృతిరూపం వ్రాయండి) 1
ఎ) గుణము బి) గనము సి) గానము డి) గొనము
17. మా విద్యాలయము యొక్క ఆవరణ పచ్చని చెట్లతో ఆహ్లాదంగా ఉంటుంది. (గీతగీసిన పదము విడదీసి వ్రాయండి) 1
18. ‘ఆ + వారల’ సంధి పదములను కలిపి వ్రాయండి. 1
19. ఓ మునీశ్వరా! ఇటురమ్ము అని పార్వతీదేవి వ్యాసుణ్ణి పిలిచింది. గీతగీసిన పదము ఏ సంధి గుర్తించి వ్రాయుము. 1
ఎ) వృద్ధిసంధి బి) సవర్ణదీర్ఘసంధి సి) వృద్ధిసంధి డి) గుణసంధి
20. ఏ పుణ్యాంగనా వ్యాసునికి భిక్షం వేయలేదు (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి) 1
21. వివేకహీనుడు ప్రమాదం తెస్తాడు. (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో గుర్తించి వ్రాయండి) 1
22. క్రిందివానిలో ద్వంద్వ సమాసమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి. 1
అ) అన్నదమ్ములు ఆ) సీతారామలక్ష్మణులు
సి) సీతారామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులు ఈ) త్రినేత్రుడు

క్రింది జాతీయాలను సూచించిన విధముగా వాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. అకాల వర్షాలతో కల్గిన నష్టాన్ని చూసినా రైతులకు కనువిప్పు కలగాలి. 2
(ఈ వాక్యంనందలి జాతీయాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
24. 'కాలక్షేపం' ఈ జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాన్ని వ్రాయండి. 2
25. 'భగీరథ ప్రయత్నం' ఈ జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో వ్రాయండి. 2

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. సంసార విషవృక్షమునకు రెండు ఫలముల మృతతుల్యము. ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధునిక భాషా పరివర్తనమును గుర్తించి వ్రాయండి. 1
- అ. సంసార విషవృక్షమునకు రెండుఫలాలు అమృత సమానాలు
ఆ. సంసార విషవృక్షానికి రెండుఫలాలు అమృత సమానాలు
ఇ. సంసార విషవృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతతుల్యములు
ఈ. సంసార వృక్షానికి రెండు ఫలాలు అమృతతుల్యాలు కావు.
27. వృద్ధుడు గోరంత దీపం వెలిగించాడు - దీనికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం గుర్తించండి. 1
అ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించకూడదు ఆ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించకపోవచ్చు
ఇ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం తప్పక వెలిగించాలి ఈ) వృద్ధుడు గోరంతదీపం వెలిగించలేదు.
28. వ్యతిరేకార్థక క్రియను గుర్తించండి. 1
అ) తింటూ ఆ) తినక ఇ) తింటే ఈ) తిని
29. హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించాడు. ఈ వాక్యమునకు కర్మణీ వాక్యాన్ని వ్రాయండి. 1
30. 'వ్యాసుని గంగ తిరస్కరించింది'. ఈ వాక్యాన్ని కర్మణీలోనికి మార్చగా ఇలా వుంటుంది. 1
గంగచేత వ్యాసుడు (భాషీని పూరింపుము)
31. ఇవ్వీటి మీద నాగ్రహము తగునే (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో వ్రాయండి) 1
32. అవునుబాబూ! నిజంగా అతడు అదృష్టవంతుడే! (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో వ్రాయండి) 1
33. 'నీవు నూరేళ్ళు వర్ధిల్లు' (ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి) 1
అ) అనుమత్యర్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) ఆశీర్వాదకం ఈ) నిశ్చయార్థకం

ప్రథమభాష - తెలుగు

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగాలుంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

అవగాహన - ప్రతిస్పందన : 32

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

శివరాజంతట మేల్కొలుగుదురెరలో స్నిగ్ధాంబుధచ్ఛాయలో
నవసౌదామిని, బోలు నాయవన కాంతా రత్నమున్ భక్తి గౌ
రవముల్ వాఱగఁ జూచిపల్కె వనితారత్నంబులీ భవ్య హైం
దవ భూజంగ పుణ్యదేవతలు మాతా తప్పు సైరింపుమీ
(లేదా)

చిక్కనిపాలపై మిసిమి జెందిన మీగడ పంచదారతో
మెక్కినభంగి నీ విమలమేచకరూప సుదారసంబునా
మక్కువ పళ్లెంబున సమాహిత దాస్యమనేటి దోయిటన్
దక్కెనటంచు జుట్టెదను దాశరథీ కరుణాపయోనిధి

2. క్రింది పద్యాలలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండా పూరించి, భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అ. సురుచిర తారకాకుసుమ

.....

.....

..... పశ్చిమదిక్కుంటబునన్

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన సంఘటనలను వరుసక్రమములో వ్రాయండి. 8మా

- అ. భరతుని అభ్యర్థన మేరకు శ్రీరామునిపాదుకలను అనుగ్రహించాడు.
ఆ. శ్రీరామ పట్టాభిషేకమహోత్సవం కోసం అయోధ్య తనను తాను అలంకరించుకుంది.
ఇ. శ్రీరాముని రథాన్ని నీడలా అనుసరిస్తున్నారు ప్రజలు
ఈ. కైకమాటలు విని ముక్కున వేలేసుకొంది మంధర.

4. క్రింది అపరచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. 4×2=8మా

కవిత్రయముచే ప్రణీకృతంబైన శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము నందు 18 పర్వములు కల్గి వున్నాయి. మహాభారతమునందలి భీష్మ పర్వము నందు శ్రీకృష్ణ భగవానుడు అర్జునునకు భగవద్గీతను తెల్పినాడు. భీష్ముని అసలు పేరు దేవవ్రతుడు. ఈయన శంతన మహారాజుకు గంగాదేవికి జన్మించినాడు. తర్వాత శంతనుడు దాశరాజు కూతురైన సత్యవతి (మత్స్యగంధి)ని వివాహమాడుటకు ఆమె తండ్రి అంగీకరించనందున దేవవ్రతుడు తాను వివహం చేసుకోనని, తనకు సంతానం కల్గదని భీష్మించుకున్నాడు. అందువలననే దేవవ్రతుని భీష్ముడు అని, శంతనరాజు కుమారుడు కనుక శాంతనవుడు అని, గంగాదేవి తనయుడు కనుక గాంగేయుడు, అని నామాంతరములు కలవు.

ప్రశ్నలు :

1. భగవద్గీత ఏ పర్వములో ఉంది?
2. భారతములోని పర్వములు ఎన్ని?
3. భీష్ముని అసలు పేరేమి?
4. భారతాన్ని అనువదించిన కవులను ఏమని పిలుస్తారు?

విభాగము - 2

వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యములలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

3×4=12

5. మాణిక్యవీణ పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వివరించండి.
6. “పీఠిక” ప్రక్రియను వివరించండి.
7. “మందర” పాత్ర స్వభావమును వివరింపుము.

క్రింది ప్రశ్నలకు 8 నుండి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

3×8=24

8. “ఒక వ్యక్తి ఆలోచన ఆచరణగా మారితే ఏర్పడిన మహాసంస్థ ఎన్నో కొడిగట్టిన దీపాలకు ఆశ్రయమిచ్చింది” అనుటకు గోరంత దీపాలు పాఠ్యాంశం ఆధారంగా వివరించండి.

(లేదా)

“మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా పల్లెటూరి జీవితం ప్రశాంతంగా ఉంటుంది” అనే అంశంను వివరించండి.

9. శ్రీమద్రామాయణ రచనకు వాల్మీకి మహర్షికి కల్గిన ప్రేరణను వివరించండి?

(లేదా)

వాలిసుగ్రీవుల మధ్య విరోధానికి గల కారణాలు వివరించండి.

10. ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజాన్ని నిర్మించాల్సిన ఆవశ్యకతను తెలియజేస్తూ మీ మిత్రుడు/రాలు కు లేఖ వ్రాయండి.

(లేదా)

మీ పాఠశాల వార్షికోత్సవానికి వచ్చిన స్త్రీవాద రచయిత్రిని ఇంటర్వ్యూ చేయుటకు అవసరమైన ప్రశ్నలు తయారు చేయండి?

విభాగము - 3

భాషాంశములు (32 మార్కులు)

11. “మిక్కుటంబుగాఁగాటక గ్రుక్కినట్టి కరవటంబున జగదండ ఖండమమరె” ఈ పాదముల యందు గల అలంకారమును గుర్తించి వ్రాయండి. 2మా
12. “అనవుడు నల్ల నవ్వికమలాననయిట్లను, లెస్సగాక యో” (గణ విభజన చేసి ఏ పద్యపాదమో గుర్తించండి) 2 మా
13. అ. భరతమాత స్మితకాంతి అందర్నీ ఆకట్టుకొన్నది. (గీతగీసిన పదానికి అర్థం వ్రాయండి) 1మా
ఆ. సోన్దేవుడు శివాజీ ఆజ్ఞను పాటించాడు (గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి) 1మా
అ) ఆదేశము ఆ) ఉపదేశము ఇ) ప్రయత్నం ఈ) నమ్మకము
14. అ. ముష్కరుడు మంచి చెడ్డలు గమనించడు. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదములు వ్రాయండి. 1మా
ఆ. సేతువును నిర్మించడంలో వానరుల కృషి గొప్పది. (గీత గీసిన పదమునకు పర్యాయ పదములు గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి) 1మా
అ) వారధి, వంతెన ఆ) గోడ, కుడ్యము ఇ) ఇల్లు, గృహము ఈ) రోడ్డు, మార్గం
15. అ. కాలమనే సూత్రధారి జతనము వల్ల నిశాసతి నాట్యమా ఉంది. (గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతిరూపం వ్రాయండి) 1మా
ఆ. ఎన్ని బాస లు నేర్చినా తల్లిభాషను మరువరాదు. (గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతిరూపము గుర్తించి వ్రాయండి) 1మా
అ) బాట ఆ) భాష ఇ) బాషా ఈ) బావుటా
16. అ. పుస్తకములను పుష్పముల్లా జాగ్రత్తగా చూడాలి. 1మా
(గీతగీసిన పదమునకు వికృతిరూపం వ్రాయండి)
ఆ. మూర్ఖుడు ఏ నిమిషమునకు ఎలా ప్రవర్తిస్తాడో ఎవరికి తెలియదు. 1మా
అ) మూరుకుడు ఆ) మూర్కుడు ఇ) మొగుడు ఈ) మొఱకుడు

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబు వ్రాయండి.

6×1=6

17. అ. పల్లెటూరు ప్రశాంత జీవిత సౌఖ్యానికి పుట్టిల్లు. (గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసి వ్రాయండి.) 1మా
18. 'జీవన + ఉపాధి' ఈ సంధిపదాన్ని కలిపి వ్రాయండి. 1మా
19. సుబ్బలక్ష్మి ఇంగ్లీషులో పుస్తకాన్నంతా కంప్యూటర్ మీద కంపోజ్ చేశారు. (గీతగీసిన పదానికి సంధిని గుర్తించి వ్రాయండి) 1మా
అ) అత్తసంధి ఆ) ఇత్తసంధి ఇ) ఉత్తసంధి ఈ) యడాగమనసంధి
20. చూడాకర్ణుడనే పరివ్రాజకుడు చంపకవతీ పట్టణంలో నివసించేవాడు. (గీతగీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం వ్రాయండి) 1మా
21. నీచవాక్యములు పల్కడం చెడుసంస్కారం (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో గుర్తించి వ్రాయండి?) 1మా
22. క్రిందివానిలో ద్విగు సమాసమును గుర్తించి వ్రాయండి. 1మా
అ) నాలుగు గీతలు ఆ) సూర్యచంద్రులు ఇ) మానవ చరిత్ర ఈ) గంగానది

క్రింది జాతీయాలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. ప్రభుత్వాలు గ్రామోద్ధరణకు పాటుపడాలి. (ఈ వాక్యంలో జాతీయాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
24. 'అగస్త్యబ్రాత' జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యం వ్రాయండి.
25. "గతజలసేతుబందనం" అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారు. తెల్పి వ్రాయండి.

క్రింది సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. "లోభము మోహమును బుట్టించును" ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధునిక భాషాపరివర్తనమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి.
అ) లోభమువల్ల మోహము పుట్టదు ఆ) లోభము మోహాన్ని బుట్టించదు
ఇ) లోభము మోహాన్ని పుట్టిస్తుంది. ఈ) లోభము మోహము పుడుతాయి.
27. అమ్మ తమ్ముడి పక్షం వహించింది. (ఈ వాక్యానికి వ్యతిరేకార్థక వాక్యం వ్రాయండి)
28. క్రింది పదాలలో వ్యతిరేకార్థకమునిచ్చే క్రియను గుర్తించి వ్రాయండి.
అ) చదివి ఆ) చదవక ఇ) చదువుతూ ఈ) చదివితే
29. లక్ష్మి పుస్తకం చదివింది. ఈ వాక్యాన్ని కర్మణీ వాక్యంగా మార్చి వ్రాయండి.
30. వాల్మీకి రామాయణం రచించాడు. (కర్మణీ వాక్యంగా మార్చి వ్రాయగా...) రామాయణం వాల్మీకి చేత (ఖాళీపూరించి వాక్యం విడిగా వ్రాయండి)
31. "గంగ చక్కగా నడవగలదు" ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో వ్రాయండి.
32. "దయచేసి నన్ను కాపాడు" ఇది ఏ రకమయిన వాక్యము వ్రాయండి.
33. "వర్షాలు కురిస్తే పంటలు పండుతాయి" ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి.
అ) విధ్యర్థకం ఆ) శత్రుర్థకం ఇ) చేదర్థకం ఈ) సామర్థ్యార్థకం

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో నాలుగు విభాగములు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1

క్రింది ప్రశ్నలకు అడిగిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

12×1=12

1. తృణమో కణమో నావలననే తినవలెను. (గీతగీసిన పదమునకు అర్థాన్ని ఇచ్చిన పదములలో గుర్తించి వ్రాయండి)
అ) బరణం ఆ) అరణం ఇ) గడ్డి
2. గంగ, లక్ష్మి రేపు వస్తారు. (ఈ వాక్యము ఏ కాలమునకు చెందినదో గుర్తించి వ్రాయండి)
అ) భూతకాలం ఆ) భవిష్యత్కాలం ఇ) వర్తమానకాలం
3. గురువుగారు మేము లోపలికి రావచ్చా! (ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి)
అ) సామర్థ్యార్థకం ఆ) అనుమత్యార్థకం ఇ) ప్రశ్నార్థకం
4. కలువలకు మిత్రుడు చంద్రుడు. (గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు వ్రాయండి)
అ) స్నేహితుడు, చెలికాడు ఆ) స్నేహితుడు, శత్రువు ఇ) సఖుడు, సూర్యుడు
5. రాజు కీర్తి దిగంతరముల వరకు వ్యాపించినది. (గీతగీసిన పదానికి వికృతిరూపం వ్రాయండి)
అ) కీరితి ఆ) ఖ్యాతి ఇ) గొప్ప
6. లింగరాజు పక్షులగూళ్ళు పడగొట్టాడు. (పై వాక్యములో నామవాచకమును గుర్తించి వ్రాయండి)
7. తాను చిత్రలేఖనం చూసింది. (పై వాక్యము నందు లింగంను మార్చి వ్రాయండి)
8. నీవు రామాయణ కథను విన్నావా? (పై వాక్యం ఏ రకమయిన పురుషలోవుంది)
9. భూమిచే ధరింపబడినది. అను వ్యుత్పత్తిగా గల పదమును వ్రాయండి.
10. ధర్మరాజు యుద్ధం చేయాలని లేడు. (సరియైన విభక్తిని ఖాళీనందు ఉంచి పూరించండి)
11. 'ప్రఖ్యాతిగాంచు' పదమును ఉపయోగించి సొంతవాక్యం వ్రాయండి.
12. అతిశయోక్తి అలంకారమునకు ఒక ఉదాహరణను వ్రాయండి.

విభాగము -2

13. క్రింది పేరా చదివి, ప్రశ్నలకు అడిగిన విధముగా సమాధానములు వ్రాయండి. 4×1=4

ధర్మరాజు వేదవేదాంగాలు అధ్యయనం చేసి రాజసూయాది సత్కృతులు సాగించినాడు. చతురంగబల సమన్వితుడు అయినా శాంతంగా తమ రాజ్యం తమకు లభిస్తే యుద్ధం అవసరం లేదు అంటున్నాడు. తాత తండ్రులు నేర్పిన క్షాత్రధర్మాన్ని పాలించడం కోసమే అది కోరుతున్నాడు

ఇంతకూ నువ్వు యుద్ధం యుద్ధం అంటున్నావే! యుద్ధం క్షాత్రధర్మం కాదంటావా? శత్రువులకు భయపడి పారిపోవడం వీరధర్మమా! అదేదో నువ్వు చెపితే వినాలని కుతూహలపడుతున్నాను. ప్రజలు ధర్మమార్గం తప్పకుండా చూడవలసిన ప్రభువు తాను ముందుగా ధర్మవర్తనుడు కావాలి. ధర్మప్రతులనే న్యాయాధిపతులుగా వినియోగించాలి. క్రూరులను దండించాలి కౌరవులు చెయ్యని క్రూరకార్యం లేదు.

ప్రశ్నలు :

అ. పై పేరా నందు కోపం అనే పదానికి వ్యతిరేకపదం గుర్తించండి?

ఆ. 'అధ్యయనం' అనే పదానికి గణవిభజన చేయండి?

ఇ. "సత్కృతులు" అనేపదానికి ఏకవచనములు వ్రాయండి?

ఈ. 'తాత తండ్రులు' పదమునకు విగ్రహవాక్యము వ్రాయండి?

14. క్రింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి? $4 \times 1 = 4$

ఒక పండుగరోజు ఆశ్రమంలో సేవచేస్తున్న ఒక ముసలమ్మ హాలుకు ఎదురుగా ఉన్న గడపలకింద ఉన్న నేలమీద ముగ్గులు వేస్తుంది. అది రమణమహర్షి కంటపడింది. పాటీ! అని భగవాన్ పిలువగా ఎంతో సంతోషంగా భగవాన్ దగ్గరకు వచ్చిందామె. ఇదిగో అవ్వా! కష్టపడి ముగ్గులు పెడుతున్నావుగానీ అది బియ్యపు పిండినా? అన్నారు భగవాన్. కాదు! రాతిముగ్గే అంది ఆ అవ్వ అయ్యో! చీమలకైనా ఉపయోగం ఉండదే. ముగ్గులు పెట్టడం అంటే చీమలకు ఆహారం వేయడమన్నమాట. ఆధర్మం విడిచిపెట్టి అచ్చంగా రాతిముగ్గే పెడితే చీమలు ఆపక్కనే రావు. ఒకవేళ వచ్చినా ఆ ఘాటుకు చచ్చిపోతాయి కదా! కొంచెమయినా బియ్యపు పిండి చేర్చుకోండి అని సెలవిచ్చారు భగవాన్. ఆ మాటలు విన్న వారొకరందుకొని ధనుర్మాసంలో ముగ్గులు అధికంగా పెట్టడం చీమలకు ఆహారం వెయ్యడం కోసమేనా! అన్నారు. ఆ! కాకపోతే మరేమి? కొత్తధాన్యం వచ్చిన సంబరంతో రంగవల్లులు తీర్చి చీమలకు ఆహారం వేస్తారన్నమాట. పెద్దలు నిర్ణయించిన ఆచారాలన్నీ జీవకారుణ్యంతో కూడినవే. ఇప్పుడవి పాటించేదెవరు? అలంకారానికి ఎదో చేస్తారంతే" అన్నారు భగవాన్ రమణ మహర్షులు వారు.

ప్రశ్నలు :

అ. జీవకారుణ్యం అనగానేమి?

ఆ. ముగ్గులు పెట్టడములో అంతరార్థం ఏమి?

ఇ. పూర్వాచారాలను ఎందుకు పాటించాలి?

ఈ. ఈ పేరా నందు ఎవరు ఎవరికి చెబుతున్నారు?

15. క్రింది అపరిచిత గద్యమును చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానాలు గుర్తించండి.

$4 \times 1 = 4$

60 సం॥ నిండిన తాత ఒకరు పొట్ట వెనుకంటుకపోయి ఆకలితో నకనకలాడుతూ పొట్టకూటికోసం పని వెతుక్కుంటూ ఒక పెద్దమనిషి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. ఆ పెద్దమనిషి తాతముసలి ఆకారం చూసి పని లేదని చెప్పినా అతని కళ్ళలోని ఆత్మవిశ్వాసం చూసి పెరటిలో పూలమొక్కలు పెంచేపనికి కుదుర్చుకున్నారు. తాత పెరటిని చదునుచేసి దున్ని గోతులు త్రవ్వి పూలమొక్కలు

నాటాడు. రోజూ ఆ మొక్కలకు నీరుపోస్తూ ఉండేవాడు. తెల్లవారకముందు పనికి వచ్చి చీకటి పడ్డాక ఇంటికి వెళ్ళేవాడు మధ్యాహ్నం యజమాని పోసే గంజినీళ్ళతో కాలం గడిపేవాడు. పూలమొక్కలు ఏపుగా పెరిగి బాగా పూలు పూశాయి. ఆ పూలన్నీ గంపలోకి కోసుకొని బజారుకు వెళ్ళి అమ్మి డబ్బు తెచ్చియివ్వగా ఆ యజమాని ఆ సొమ్ముతో తన జేబునిపంపుకొని తాతకు కూలిపాటు డబ్బులు ఇచ్చేవాడు. చివరకు ఆ తాత శ్రమదోపిడికి గురై నిరాదరణ వల్ల కాలం చేశాడు.

అ) పెద్దమనిషి వద్దకు తాత ఎందుకు వెళ్ళాడు.

అ) డబ్బులు ఇవ్వమని

ఆ) దానం చేయమని

ఇ) కూలిపని చెప్పమని

ఈ) పులిజూదం ఆడుదామని

ఆ) పైగద్యం నందు ఎవరకు ఎవరిని శ్రమదోపిడి చేశారు?

అ) యజమాని తాతను

ఆ) తాత యజమానిని

ఇ) యజమాని పూలుకొనేవారిని

ఈ) తాత పూలుకొనేవారిని

ఇ) శ్రమదోపిడి అంటే ఏమిటి?

అ) ఆత్మ విశ్వాసం కల్గివుండుట

ఆ) పనికల్పించుట

ఇ) పనికి తగిన ఫలితం ఇవ్వకపోవుట

ఈ) పనికి తగిన ఫలితం ఇచ్చుట

ఈ) తాత ఎందుకు కాలం చేశాడు?

అ) తన వారి నిరాదరణవల్ల

ఆ) పని తక్కువవ్వడం

ఇ) గంజినీరు లేకపోవడం వలన

ఈ) పలు బాగా అమ్ముడుపోక పోవడం వల్ల

క్రింది పరిచిత పద్యమును చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.

4×1=4

16. పరహితము సేయనెవ్వడు

పరమహితుండగును భూతపంచకమునకున్

బరహితమె పరమధర్మము

పరహితునకు నెదురులేదు పర్వేందుముఖీ

ప్రశ్నలు :

అ) పరమధర్మముగా చెప్పబడిన అంశం ఏది?

ఆ) భూతపంచకము అనగానేమి?

ఇ) 'పరహితము' అనగా అర్థమేమి?

ఈ) 'పర్వేందుముఖీ' పదమును విడదీసి వ్రాయండి?

17. క్రింది పద్యాన్ని చదివి ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి. 4×1=4

ఉడుముండదె నూరేండ్లును

బడియాడదె పేర్మిబాము పదినూతేండ్లున్

మడువున కొక్కెర యుండదె

కడునిల పురుషార్థపరుడు గావలెనుమతీ!

ప్రశ్నలు :

- అ) నూతేండ్లు జీవించు జంతువు ఏది?
 అ) పాము ఆ) కప్ప ఇ) ఉడుము ఈ) ఉడుత
- ఆ) పాము ఎంత కాలం జీవించగలదు?
 అ) పదినూతేండ్లు ఆ) ఇరువదేండ్లు ఇ) అరవదినూతేండ్లు
 ఈ) ముప్పది నూతేండ్లు
- ఇ) మడుపు ఉండేది ఏది?
 అ) పాము ఆ) కొక్కెర ఇ) ఉడుము ఈ) ఉడుత
- ఈ) “భూమండలములో ధర్మార్థమోక్షములను సాధించేవాడు కావాలి” అను ఆర్థాన్నిచ్చేపాదం ఏది?
 అ) 1వ పాదము ఆ) 2వ పాదము ఇ) 3వ పాదము ఈ) 4వ పాదము
18. క్రిందిప్రకటన చదివి, అడిగిన ప్రశ్నలకు వాబులు వ్రాయండి. 4×1=4

ప్రకటన

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం నగర ప్రజలకు విజ్ఞప్తి, బుచ్చిరెడ్డిపాళెం నగరపురపాలక ప్రజలకు ఇంటిపన్ను చెల్లించుటకు చివరితేది 30.03.2023 పన్నులు గడువులోపు చెల్లించని వారికి 2% అపరాధరుసుము విధించబడును. కనుక సకాలంలో పన్నులు చెల్లించినవారికి 1% రాయితీ ఇవ్వబడును.

సకాలంలో చెల్లించండి -నగరాభివృద్ధికి సహకరించండి.

ఇట్లు
 బుచ్చి నగర రెవెన్యూ విభాగం

ప్రశ్నలు :

- అ) పై ప్రకటన దేనికి సంబంధించినది?
- ఆ) ప్రకటన ఇచ్చిన సంస్థ ఏది?
- ఇ) సకాలంలో పన్నులు చెల్లిస్తే యివ్వబడు రాయితీ ఎంత?
- ఈ) పన్నులు చెల్లించుటకు చివరితేది ఏది?
19. మనిషీ! మనిషీ! కవిత సారాంశమును మీ సొంతమాటల్లో వ్రాయండి? 4మా
20. ‘తల్లి దైవంతో సమానం’ దీనిని మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా సమర్థించండి. 4మా

విభాగం - 3

- ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి. 8×2=16
21. వరకట్నం విషయంలో తల్లిదండ్రులు ఎలా ఆలోచిస్తారు.
22. పశువుల పట్ల కృపాత్మాన్ని మానాలని ఉపన్యాసాలు వింటే ఓసెప్కు చిర్రెత్తేది.
23. లింగరాజు ఇనుప పెట్టె ఎదుట నిలిచి లక్ష్మీదేవిని ప్రార్థించిన విధమును వ్రాయండి?
24. గురువును ఆశ్రయించడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి?వివరించండి?
25. ధర్మరాజు యుద్ధం గురించి తన అభిప్రాయాలను ఏమని చెప్పాడు?

26. సుబ్బులక్ష్మి తన సంగీతాన్ని భక్తితత్వానికే అంకితం చేసిన విధం గురించి నాలుగు వాక్యాలు వ్రాయండి?
27. సద్ధర్మం ఆచరించడం అంటే బుద్ధుడు ఏమని పేర్కొన్నాడు?
28. అక్కన్న మాదన్నలను గురించి మీకు తెలిసిన విషయాలు వ్రాయండి?

విభాగము - 4

క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు పది వాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

29. పెళ్ళిళ్ళ సంస్కృతి ఎందుకు గొప్పదో తెలుపుతూ వివాహ సంస్కృతిని ప్రశంసిస్తూ వ్యాసం వ్రాయండి?
(లేదా)

30. 'సవోదయం' అను పాఠ్యాంశం ద్వారా నీవు ఏమి గ్రహించావు తెల్పుము?

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు పదివాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

31. జానపద నృత్య సంగీతాన్ని గొప్పతనాన్ని వివరిస్తూ వ్యాసం వ్రాయండి?
(లేదా)

32. రాతిబసవన్న ఎవరు? అతనిని గూర్చి వివరింపుము.

33. క్రింద ఇచ్చిన పదముల ఆధారంగా ఒక నీతికథను తయారు చేయండి. 1×8=8
నది - చెట్లు - పావురం - చీమ - వేటగాడు - బాణం - సీత.

క్రింది ప్రశ్నలలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు పదివాక్యాలలో సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

34. "నేడు ప్రభుత్వం పెడుతున్న పథకాలు విద్యార్థుల అభివృద్ధికి ఎలా ఉపయోగపడుతున్నాయో తెలుపుతూ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయండి.
(లేదా)

35. నీకు ఆరోగ్యం సరిగాలేదని తెలియజేస్తూ 2 రోజులు సెలవు కోరుతూ ప్రధానోపాధ్యాయునికి లేఖ వ్రాయండి.

క్రింది వ్యాసములలో ఏదైనా ఒకదానిని సవివరంగా తెలియజేస్తూ సమాధానం వ్రాయండి. 1×8=8

36. "జానపదకళను ఆదరించడం, గౌరవించడం అంటే మన సంస్కృతిని మనం కాపాడుకొన్నట్లే" అనే అంశంపై మీ సొంత మాటల్లో ఒక వ్యాసం వ్రాయండి.
(లేదా)

37. నేడు 4జి, 5జి సెల్ ఫోన్లు అధికంగా వినియోగంలోనికి రానున్నాయి. వాటివలన జరుగు లాభనష్టాలను తెలియజేస్తూ వ్యాసం వ్రాయండి.

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు: 100

సూచనలు :

1. ప్రశ్నాపత్రంలో మూడు విభాగములు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు జవాబులు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధానపత్రంలోనే వ్రాయాలి.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.

విభాగము - 1

అవగాహన - ప్రతిస్పందన (32 మా)

1. క్రింది పద్యములలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయండి. 1×8=8

1. దెసలను కొమ్మలొయ్యనతిదీర్ఘములైన కరంబులన్ బ్రీయం
బెసంగగ నూది నిక్కి రజనీశ్వరుడున్నతలీల బేర్చునా
కసమనుపేరి భూరుహము కాంతనిరంతరతారకాలస
త్కుసుమ చయంబు గోయుట కొకేయనబ్రాకె సముత్యకాకృతిన్
(లేదా)

తన చూపంబుధిమీద జాచి శ్రవణ ద్వంద్వంబు రిక్కించివం
చిన చంచద్భుజముల్ సముత్కట కటిసీమంబులన్ బూన్చితో
కనభోవీధికి బెంచి యంఘ్రి విఠియంగాఁ బెట్టి బిట్టాది గ్ర
క్కున నక్కొండ యడంగ ద్రొక్కిపయికిం గుప్పించి లంఘించుచోన్

2. క్రింది పద్యములలో ఒకదానిని పాదభంగం లేకుండ పూరించి భావం వ్రాయండి. 1×8=8

అనలజ్యోతుల నీపతివ్రతల

.....

.....

..... నీరుగది దుశ్చారిత్రముల్ సాగునే?

(లేదా)

స్థిర తర ధర్మవర్తన

.....

..... నందుననేమి కొఱంతభాస్కరా!

3. రామాయణంలోని ఒక కాండ నుండి ఇచ్చిన క్రింది సంఘటనలు వరుసక్రమము వ్రాయండి.

8 మా

- అ) రామలక్ష్మణులు విశ్వామిత్రుని ఎదుట వినయంతో నిలిచారు.
- ఆ) వశిష్ట వామదేవాది మహర్షులు అంగీకరించిన తర్వాతే రాముణ్ణి నాతో పంపు అని విశ్వామిత్రుడు అన్నాడు.

ఇ) దేవతలందరు బ్రహ్మను చేరి తను గోడు వెళ్ళబోసుకున్నారు.

ఈ) దశరథుని మాటలకు విశ్వామిత్రుడు అగ్గిమీద గుగ్గిలమైనాడు.

4. క్రింది అపరిచిత గద్యమును చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. $4 \times 2 = 8$

తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఆంధ్రభోజునిగా పేరుగాంచిన శ్రీకృష్ణదేవరాయకాలాన్ని ప్రబంధ యుగమని కీర్తించారు. ఈయన అనేకమంది కవులను, పండితులను పోషించారు. ఈయన సాహిత్య గోష్టికొరకు ఒక సభా భవనంను ఏర్పరచి దానికి భువన విజయమని పేరిడినారు. అందు అష్టదిగ్గజములనే పేరుతో ఎనమండుగురు పండితులను నియమించుకొన్నారు. అల్లసానిపెద్దగారిచే మనుచరిత్ర నందితిమ్మన గారిచే పారిజాతపహరణము, ధూర్జటి గారిచే శ్రీకాళహస్తీశ్వర మహాత్మ్యం, తెనాలి రామకృష్ణ కవి గారిచే పాండురంగ మహాత్మ్యం రచింపబడెను. అందుకే అల్లసానివారి అల్లక జిగిబిగియని, ముక్కుతిమ్మనార్య ముద్దుపల్కు పాండురంగ విభుని పదగుంఢనంబు అని కీర్తించబడినారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలుచే స్వయంగా ఆమక్తమాల్యద రచింపబడి ఆయన “సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌముని”గా కీర్తించబడినాడు.

ప్రశ్నలు :

అ) శ్రీకృష్ణదేవరాయల బిరుదు ఏమి?

ఆ) అల్లసాని పెద్దన గారి రచన ఏది?

ఇ) భువనవిజయము అని దేనికి పేరు?

ఈ) ఎవరికాలం ప్రబంధయుగంగా కీర్తించబడినది?

వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత (36 మార్కులు)

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు లేదా ఐదు వాక్యములలో సమాధానములు వ్రాయండి. $3 \times 4 = 12$

5. సముద్రలంఘనం పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి?

6. ‘శతకము’ ప్రక్రియను వివరించి వ్రాయండి.

7. మీ పఠనీయగ్రంథం రామాయణం ఆధారంగా కైకపాత్ర స్వభావంను తెల్పుము.

క్రింది ప్రశ్నలకు 8 నుంచి 10 వాక్యాలలో సమాధానాలు వ్రాయండి. $3 \times 8 = 24$

8. చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలు ప్రధానంగా ఉన్నారనే భావన సంపాదకులకు కలగడానికి గల కారణాలు వివరించండి.

(లేదా)

శిశువుల పెంపకములో మానవులకు, పక్షులకు మధ్య ఉన్న సామ్యాలను వ్రాయండి.

9. శ్రీరాముడు వనవాసమునకు వెళ్ళుటకు గల కారణములు వివరించండి.

(లేదా)

శ్రీరామ కార్యార్థియై లంకకు వెళ్ళుటకు జరిగిన సేతు నిర్మాణం గురించి వ్రాయండి?

10. పల్లెటూరులోని మనుషులు మధ్య సంబంధాలు అక్కడి ప్రకృతి దృశ్యాలను వర్ణిస్తూ మీ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయండి.

(లేదా)

వాహన చోదకులకు శిరస్త్రాణం (హెల్మెట్) అవసరమని పోలీసు శాఖ వారి సూచనలను తెలియజేస్తూ కరపత్రం తయారు చేయండి.

విభాగము - 3

భాషాంశములు - (32 మార్కులు)

11. “శివాజీ కళ్యాణి దుర్గాన్ని జయించాడు. వీరులకు సాధ్యము కానిదేమున్నది”. ఈ వాక్యమునందలి అలంకారమును గుర్తించండి. 2మా
12. “ఉరుగుణవంతుడొడ్లు తన కొండపకారముసేయునప్పుడుం” (పై పద్యపాదమునకు గురులఘువులు గుర్తించి ఏ ఛందస్సుకు చెందిన పద్యమో వ్రాయండి) 2మా
- క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి. 4×2=8
13. అ. రోదసి లోకి ఉపగ్రహాలు దూసుకెళుతాయి. (గీతగీసిన పదమునకు అర్థాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి)
- ఆ. సరస్సునందలి వనజాతములు కనువిందు చేస్తున్నాయి. (గీతగీసిన పదమునకు అర్థమును గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి)
- అ) సంపెంగలు ఆ) పద్మాలు ఇ) చేపలు ఈ) తాబేళ్ళు
14. అ. “ఇవ్వీటి మీదన్ ఆగ్రహము తగునే” (గీతగీసిన పదమునకు పర్యాయ పదములు గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి)
- ఆ. చెట్టు ప్రగతికి మెట్టు (గీతగీసిన పదమునకు పర్యాయపదములు గుర్తించి విడిగా వ్రాయండి)
- అ) తరువు - భూరిహిం ఆ) మహీరుహం, తరువు
- ఇ) తపన - రురి ఈ) వృక్షం - వనం
15. అ. నా‘ఎద’లో కపటం లేదు. (గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతిపదమును వ్రాయండి)
- ఆ. మానవులు విద్దె నేర్వాలి. గీతగీసిన పదమునకు ప్రకృతి పదమును గుర్తించి వ్రాయండి.
16. అ. మనిషి జీవనానికి ఆహారం అవసరం. (గీతగీసిన పదమునకు వికృతిరూపం వ్రాయండి)
- ఆ. అగ్నిలో చేయిపెడితే కాలుతుంది. (గీతగీసిన పదమునకు వికృతిరూపం గుర్తించి వ్రాయండి)
- అ) హవిస్సు ఆ) జ్వలనము ఇ) అగ్ని ఈ) అనలం
- క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి. 6×1=6
17. మేలి ముసుగులో స్నిగ్ధాంబుధ ఛాయలో ఉన్న యవనకాంతను శివాజీ చూశాడు. (గీతగీసిన పదాన్ని విడదీసి వ్రాయండి)
18. ‘ఆ + వారలు’ సంధిపదాలను కలిపి వ్రాయండి.
19. ధర్మమును ఆచరించనివాడు పశ్చాత్తాపముతో శోకాగ్ని తప్పుడవుతాడు. (గీతగీసిన పదము ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించి వ్రాయండి)
- అ) సవర్ణదీర్ఘసంధి ఆ) గుణసంధి ఇ) వృద్ధిసంధి ఈ) ఉత్పసంధి
20. వేంపచెట్టు క్రింద ఊయలలో వృద్ధుడు కూర్చొన్నాడు. (గీతగీసిన పదమునకు విగ్రహవాక్యము వ్రాయండి)
21. మానవచరిత్రలో అన్నీ పర్వదినాలే! (గీతగీసిన పదము ఏ సమాసమో వ్రాయండి)

22. క్రింది పదములలోని తృతీయా తత్పురుష సమాసమును గుర్తించి వ్రాయండి.

అ) విద్యాధికులు ఆ) స్త్రీ పురుషులు ఇ) భారతదేశం ఈ) వితంతు వివాహము

క్రింది జాతీయములను సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

3×2=6

23. ఎన్నో సాహిత్య ప్రక్రియలకు గజ్జె కట్టిన ఘనత వీరేశలింగం గారిది. (ఈవాక్యములోని జాతీయమును గుర్తించి వ్రాయండి)

24. 'కాలధర్మం చెందడం' ఈ జాతీయాన్ని ఉపయోగించి సొంతవాక్యం వ్రాయండి.

25. 'అగ్రతాంబూలం'అనే జాతీయాన్ని ఏ సందర్భములో ఉపయోగిస్తారో వ్రాయండి.

క్రింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధముగా జవాబులు వ్రాయండి.

8×1=8

26. "లోభము మోహమును బుట్టించును".

(ఈ వాక్యమునకు సరియైన ఆధనికభాషా పరివర్తనమును గుర్తించి వ్రాయండి)

అ) పిసినారితనము కోరికను బుట్టించును

ఆ) పిసినారితనం కోరికను బుట్టిస్తుంది

ఇ) పిసినారితనం వల్ల మోహాలు కలుగుతాయి.

ఈ) మోహం వల్ల కోరికలు పుట్టును.

27. "సామాన్యంగా చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలకు గుర్తింపు దొరకదు". (ఈ వాక్యమునకు వ్యతిరేకార్థక వాక్యం వ్రాయండి)

28. క్రింది పదాలలో వ్యతిరేకార్థకాన్నిచ్చే క్రియను గుర్తించి వ్రాయండి.

అ) పాటపాడితే ఆ) పాట పాడినా ఇ) పాటపాడక ఈ) పాటపాడుతూ

29. వరిచేలో కుప్పలు వేశారు (ఈకర్తరీ వాక్యమును కర్మణీ వాక్యముగా మార్చి వ్రాయండి)

30. స్త్రీల సమూహము మాకు ప్రేరణ ఇచ్చింది. (ఈ కర్తరీ వాక్యమును కర్మణీగా మార్చినపుడు ఇలా వుంటుంది)

మాకు స్త్రీల సమూహము చేత (ఖాళీ పూరించి విడిగా వ్రాయండి)

31. వృద్ధుడు ఎందరో అనాథలను చేరదీశాడు. (ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి)

32. కాస్తా సర్దుకొని కూర్చోండి. (ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి)

33. చెప్పుడు మాటలు వినకూడదు. ఇది ఏ రకమయిన వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి.

అ) విధ్యర్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) అనుమత్యర్థకం ఈ) ప్రార్థనార్థకం

సమయం : 3 గం॥ 15 ని॥

గరిష్ట మార్కులు:70

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. విద్యార్థులు అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయాలి.
2. ప్రశ్నాపత్రం చదువుకొనుటకు 15 ని॥లు, సమాధానాలు వ్రాయడానికి 3 గం॥ సమయం ఉంటుంది.
3. భాషాంశములకు సంబంధించిన అతి లఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు, బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సంబంధించిన జవాబులు సొంత వాక్యాలను ప్రధాన సమాధాన పత్రం (Main Answer Book) లోనే వ్రాయాలి. ప్రశ్నపత్రంలో జవాబులు వ్రాసి, ప్రధాన సమాధాన పత్రంలో జతచేసి ఇవ్వకూడదు.
4. సమాధానాలు స్పష్టంగా, గుండ్రంగా వ్రాయాలి.
5. సమాధానాలు స్పష్టంగాను, సరళ వ్యవహారిక భాషలోను ఉండేటట్లు వ్రాయాలి.

విభాగము - 1 (32 మా॥)

I. భాషాంశములు. పదజాలం - వ్యాకరణం (12 మార్కులు)

1. ఈ క్రింది అతిలఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు గీతగీసిన పదాలకు అడిగిన విధముగా ఒక పదంలో జవాబులు వ్రాయండి. 8×1=8

- అ. కుటుంబములోని మర్మమును తెలుపరాదు.
(గీతగీసిన పదమునకు అర్థం వ్రాయండి)
- ఆ. శ్రేష్ఠమైన అవయవములు గలది (స్త్రీ) అను వ్యుత్పత్తి గల పదాన్ని వ్రాయండి.
- ఇ. కొలనులో కైరవములు సమూహము మనస్సునకు ఆహ్లాదాన్ని కల్గిస్తున్నది (గీతగీసిన పదమునకు పర్యాయపదములు వ్రాయండి).
- ఈ. భోజనం చేసేందుకు సమయం అయినది.
(గీతగీసిన పదానికి నానార్థాలు వ్రాయండి)
- ఉ. మూర్ఖులకు నీతులు చెప్పుట వల్ల వారికి లోకువ అవుతారు
(గీత గీసిన పదమునకు వికృతిరూపం వ్రాయండి.)
- ఊ. వ్యాసుడు కాశీ నగరంలో బ్రాహ్మణ వీధిలో భిక్ష కోసం ఇంటింటికి తిరుగ సాగాడు.
(ఈ వాక్యము నందు 'ఆమ్రేడిత సంధి' ని గుర్తించి వ్రాయండి.)
- ఋ. చరిత్ర అనే జగన్నాథ రథచక్రం క్రింద బడుగు వర్గాల ఉనికి నిలిగిపోతుంది.
(గీత గీసిన పదమునకు సమాసం పేరు వ్రాయండి.)
- ౠ. వర్షాలు కురిస్తే పంటలు పండుతాయి.
(ఏ రకమయిన సంశ్లిష్ట వాక్యమో గుర్తించి వ్రాయండి.)

2. క్రింది బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులు గుర్తించి, సరియైన సమాధానమును సూచించే పదాన్ని వ్రాయండి. 2×1=2
- అ. శివాజీ కళ్యాణి దుర్గాన్ని జయించాడు.
వీరులకు సాధ్యము కానిది లేదు కదా! - ఇందుగల అలంకారము గుర్తించి వ్రాయుము.
ఎ) ఉపమాలంకారము బి) యమకాలంకారము
సి) అర్థాంతరన్యాసాలంకారం డి) ఛేకానుప్రసాలంకారం
- ఆ. 'చిక్కని' ఇది ఏ గణము? గుర్తించి వ్రాయండి.
ఎ) మగణము బి) భగణము సి) తగణం డి) యగణం
3. క్రింది పదాలను ఉపయోగించి సొంత వాక్యమును వ్రాయండి.
అ) శ్రద్ధాసక్తులు ఆ) కళవళపడు

విభాగము - 2

అవగాహన - ప్రతిస్పందన : (20 మార్కులు)

4. క్రింది పద్యములో ఒక్కదానికి ప్రతిపదార్థము వ్రాయుము. 1×5=5
ఆకంఠంబుగ నిప్పు మాధుకరభిక్షాన్నంబు భక్షింపగా
లేకున్నంగడునంగలారైదవు మేలే? లెస్స శాంతుండవే?
నీకంటెన్ మతిహీనులే కటకటా! నీవార ముష్టింపచుల్
శాకాహారులు, గందభోజులు, శిలోంఛ ప్రకరముల్ తాపసుల్
(లేదా)
నీరము తప్త లోహమున నిల్చి యనామకమై నశించు నా
నీరమె ముత్యమట్లు నలినీదళ సంస్థితమై తనర్చునా
నీరమె శుక్తిలో, బడి మణిత్యము గాంచు సమంచిత ప్రభన్
బొరుష వృత్తులిట్లధము మధ్యము నుత్తము గొల్చువారికిన్
5. క్రింది అపరచిత పద్యమును చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వాక్యరాపములో సమాధాన పరచుము. 5×1=5
తలనుండు విషము ఫణికిని
వెలయంగ ందోక నుండు వృశ్చికమునకున్
తల తోకయనక యుండును
ఖలునకు నిలువెల్ల విషము గదరాసుమతీ!

ప్రశ్నలు :

- అ. ఫణికి విషము ఎక్కడ వుంటుంది ?
ఆ. తోకలో విషము దేనికి వుంటుంది ?
ఇ. నిలువెల్ల విషము గల్గినది ఎవరు ?
ఈ. వృశ్చికము అనగా అర్థమేమి?
ఉ. ఈ పద్యమునకు మకుటం ఏది?

6. క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వాక్యరూపములో జవాబులు వ్రాయండి.

5×1=5

సాహితీ ప్రపంచములో అంతర్జాతీయ కీర్తి నందు కొన్న మహాకవి రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్. కవిగా, రచయితగా, తత్వవేత్తగా, సంగీతజ్ఞుడిగా చిత్రకారునిగా బహుముఖపజ్జ గడించారు. ఈయన పేరు చెప్పగానే స్ఫురించేది జనగణమన, గీతాంజలి కావ్యము. జనగణమన జాతీయ గీతంగా పేరొందింది. ఈయనచే వ్రాయబడిన “అమర్‌సోనార్ బాంగ్లా”ను బాంగ్లాదేశ్ జాతీయగీతంగా పేరొందింది. ఈ రెండు దేశాలకు జాతీయ గీతాన్ని అందించిన, అపూర్వ చరిత్రను సృష్టించారు. శాంతినికేతన్ పేరుతో ఆదర్శ విద్యాలయాన్ని స్థాపించి గురు దేవునిగా కీర్తింపబడ్డారు. గీతాంజలి కావ్యమునకు 1913లో నోబెల్ బహుమతిని అందుకొన్నారు.

ప్రశ్నలు :

- అ) భారత దేశ జాతీయ గీతం ఏది?
 - ఆ) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ నోబెల్ బహుమతి ఎప్పుడు వచ్చింది ?
 - ఇ) బహుముఖ ప్రజ్ఞా శాలిగా కీర్తి పొందింది ఎవరు ?
 - ఈ) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ గారు స్థాపించిన ఆదర్శ విద్యాలయం ఏది?
 - ఉ) “అమర్‌సోనార్ బాంగ్లా” ఏదేశానికి జాతీయగీతం?
7. క్రింది ఇచ్చిన రామాయణంలోని వాక్యాలను చదవండి కథానుగుణంగా వాక్యాలు ఏ కాండకు చెందినవో గుర్తించి ఆయా కాండాలు పేర్లు వ్రాయండి.
- అ) హనుమంతుడు సముద్రాన్ని దాటి త్రికూట పర్వతం మీదున్నలంకకు చేరాడు.
 - ఆ) మారీచుడు బంగారు లేడిగా మారి శ్రీరాముని ఆశ్రమ ప్రాంతంలో తిరగుతున్నాడు.
 - ఇ) బ్రహ్మ ఆదేశాను సారం వాల్మీకి రామాయణ రచనకు శ్రీకారం చుట్టాడు.
 - ఈ) హనుమంతుని మాట తీరు శ్రీరాముణ్ణి ఆకట్టుకొంది.
 - ఉ) శ్రీరాముడు బ్రహ్మస్త్ర ప్రయోగముతో రావణుణ్ణి సంవారించాడు.

III. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

(38 మార్కులు)

క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు వాక్యములు మించకుండా లఘు సమాధానములు వ్రాయండి. 9×2=18

8. మాణిక్యవీణ పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వివరించండి?
9. ‘శతక మధురిమ’ పాఠ్యాంశ ప్రక్రియ అయిన ‘శతకం’ ప్రక్రియను వివరించి వ్రాయండి.
10. గోరంతదీపాలు పాఠ్యాంశ రచయితను గూర్చి వ్రాయండి.
11. జానపదుని జాబు పాఠ్యాంశ ప్రక్రియ అయిన ‘లేఖ’ ప్రక్రియను వివరించి వ్రాయండి.
12. కాలం చాలా విలువైనది ఎందుకు?

13. “ప్రతివాళ్ళు ప్రశ్నించారు చరిత్ర సాగిన క్రమాన్ని” అని స్త్రీల గురించి రచయిత్రులు ఎందుకు పేర్కొన్నారు.
14. పఠనీయగ్రంథం అయిన రామాయణం ఆధారంగా భరతుడు పాత్ర స్వభావం గూర్చి వ్రాయండి.
15. “కూరులైన దుష్టులతో పరిహాసము పనికిరాదు : అది ఎంతో ప్రమాదకరము” అనిన రాముని మాటలను బట్టి నీవేమి గ్రహించావు?
16. అంగద రాయభార వృత్తాంతమును వివరింపుము?

క్రింది ప్రశ్నలకు పదివాక్యములకు మించకుండా వ్యాసరూప సమాధానములు వ్రాయండి. 4×5=20

17. మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా ఎర్రన వర్ణనలో వెన్నెల విస్తరించిన తీరును, వెన్నెల అందాలను వివరించండి?

(లేదా)

మానవ ప్రస్థానంలో కళ, కవిత, విజ్ఞానం, తోడ్పడుతున్నాయని, విద్వాన్ విశ్వంగారి మాటల్లో వివరించండి.

18. “పల్లెటూళ్ళు ప్రశాంత జీవిత సౌఖ్యానికి పుట్టిళ్ళు” ఈ వాక్యాన్ని మీ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా సమర్థిస్తూ వ్రాయండి.

(లేదా)

చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలు ప్రధానంగా ఉన్నారనే భావన సంపాదకులకు కల్గుటకు గల కారణాలు వివరించండి?

19. రావణుడు మారీచుని సాయంతో సీతను అపహరించిన వృత్తాంతమును వివరించండి?

(లేదా)

శ్రీమద్రామాయణ రచనకు వాల్మీకి శ్రీకారం చుట్టిన విధమును వివరింపుము?

20. 4జి, 5జి సెల్ ఫోన్ రేడియేషన్ వల్ల సమసిపోతున్న పక్షి సంతతిని రక్షించుటకు నీవు ఏమి చేస్తున్నావో తెల్పుతూ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయండి?

(లేదా)

మరుగుదొడ్ల వాడకంపై ప్రజలకు అవగాహన కల్పిస్తూ పది నినాదాలు వ్రాయండి.